

szízen 1750 körül.

„Iphigenia Aulisz-
Allami Operából.
Éprádó.
Étítés Ljubljánából.
svárci írók Jakob
ékkal. 21: Svájci

óber 18.

gverseny. Wagner:
obengrin mondája,
Hubay: Szeretném
ri dal, Te vagy a
megetérése, Liszt:
12. Déli harangszó.
tettjének hangver-

Pontos időjelzés,
Hírek, élelmiszer-
dszera képárvitel,
előadása: A lapp-
adójelzés, időjárás-
adits szalonzenekar
metnyelvű előadás.
oktatás. 19.20 A
elmondása. 19.30
ra előadása. 22.30
árásjelentés, hírek,
és cigányzenekar-
anpalota nagyszál-
jazzband.
zsef hegedűhang-
eethoven, Casella

a közv. a Nemzeti

t „Hegyek alján“

ra közv. a pozsonyi

Richard: Salome

v.

hangverseny Liszt

ónégysz,

Smetana: Eladott

ának közv, Utána

arsói filharmoniku-

ozsonyból, 22. közv.

i Álarcosbál e. ope-

erseny Mozart és

v. Pozsonyból.

n: Marica grófnő

Orgonahangverseny.

rano egy dán nép-

Himnusz, Norén:

ívén: Elégia vadász-

időben, Két legenda,

álása, Saint-Saens,

jobb cseh dalok.

assenet: Manon o.

klódok skját érde-

kintsek meg a Cal-

and 33 szám alatt

tek és alkatrészek.

ek. „TECHNICA“

letések

AROSVÁSÁRHELYI

Corso-kávéház öt és

éleves bérletéhez

zakértő társat kere-

kek, melynek bérleti

dőtartamát bankga-

ranálval biztosítom-

ártekezni lehet Kohn

enél Targu-Mures,

skola-uca 26

KÜLFÖLDI

vények egyes példá-

nyok is olcsón eladó.

Strada Bob (v. Kismes-

ter-u.) 11 főter mellett

l. u. 4-6-ig

NŐSÜLNE két üz-

ettel bíró érettségizett

66 éves kereskedő.

Megfelelő hozománnyal

bíró hölgyek részletes

vevélét „Nyugodt élet“

elégére továbbit Ujke-

let Órada Rimanoc 4.

Az Uj Kelet hirdetések

eredményes

és szünetekkel

Dr. Ramaseter Robert
Budapest
1. Disztár 8. lle. 8.

Egy hó

X. évfolyam * 234. szám

1929

Október 18 Péntek

5690 év Tisri 14

Ara 5 Lei

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Közsváronhirdetéseket

a

Rudolf Mosse

S. A.

Str. heg. Mar. No. 36 Tel. 4-13

és a

Lloyd Express

Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Elült az izgalom

Megint kiderült, hogy nagy igazság rejlik a régi közmondásokban. Régi újság-író példabeszéd, hogy a legnagyobb szenzáció sem él tovább kétszer huszonegy óránál. És valóban alig telt el két nap, Mária királyné nyilatkozata nyomán akadt nagy vihar csendesen elült. A politikai horizont megint kiderült. Sőt, ugyanakkor egy másik újságíró-közmondás is valóra vált, hogy minden nagy szenzáció kétszer szenzáció. Egyszer amikor megírják és másodsorban amikor megcáfolják.

Mert mára valóban megszületett a másik szenzáció, Hiotu udvari miniszter, aki Balcuba utazott Mária királyné után, tövirátot küldött a kormánynak, amelyben közli a kormánnyal, hogy az Universulban megjelent és a királynénak tulajdonított nyilatkozat nem származik a királynétől, aki soha senkinek nem nyilatkozott olyan értelemben, mint ahogy azt az említett lap publikálta.

Bár minden politikai tényező már az első pillanatban meg volt győződve, hogy az Universulban megjelent nyilatkozat apokrif és bizonyos körök sugalmazására jelent meg, ez a cáfolat mégis a legjobbkor jött, mert az ellenzéki sajtó fantasztikus és zavarkeltő kombinációk egész légióját tállták fel olvasóiknak. Mint-hogy Mária királyné nyilatkozata autentikus voltát megcáfolta, ilyenformán önmagától esik el minden ehez fűzött kombináció és a liberális párt nem arathatja le újabb kormánybuktató kampányának gyümölcseit.

Hiszzen ez az apokrif nyilatkozat sem volt egyéb, mint az ugynevezett kormánybuktató kampány egyik fogása. A liberális párt egészen különös politikai erkölcsöt honosított meg az országban. A kormánybuktató kampányának a fogalmát. Ez a fogalom demokratikus parlamenti formák között ismeretlen és fölösleges. A nyugatabra eső országokban az a szokás, hogy ha a kormány elveszti a szuverén hatalom, vagy a nemzet bizalmát, levonja a konzekvenciákat és lemond. A liberális párt elképzelése és meghonosított rendszerre egészen más erről a kérdéstről. Minden kormány addig ül a helyén, ameddig ki nem emelik onnan. Ezért van szükség kormánybuktató kampányra és egyéb trükkökre.

Éveken keresztül a nemzeti parasztpártot kényszerítette arra, hogy kormánybuktató kampányt csináljon. Tudniillik nem volt hajlandó levonni a konzekvenciáját annak, hogy a választók összeségének bizalma elfordult tőle. Ennek az általános bizalmatlanságnak kétségtelen jelei és alkotmányos megnyilatkozási források neglegibilnak tekintette és vigan kormányzott tovább. Ezért volt kénytelen a nemzeti parasztpárt a kormánybuktató kampányok eszközeihez nyulni, amelyek végső következményeképpen a régenstanács nyugalomba küldötte a liberális kormányt.

Az ellenzéken a liberális párt ugyanennek a mentalitásnak hódol. Nem akarja, meg nem is tudja megszerezni a maga részére a népszerűséget, amely egyetlen alkotmányos lehetősége lenne uralomra kerülésének és mert nem bírja megvárni, még a parlamenti ciklus lejártát sem, kormánybuktató kampányba kezd. Ebben a harcban felhasznál minden megengedett és minden meg nem engedett eszközt egyformán. Így készülnek az udvari kamarillában s a politikai élet kulisszái mögött a legszeszélyesebb támadások, rá-galmak, ferdítések, hamisítások, amelyek

nagyon is alkalmasak arra, hogy az ország békéjét felzavarják és a konszolidáció nyugodt menetét megakasszák. A kormánynak eddig sikerült az összes ilyen természetű támadásokat visszaverni. Hogy mennyire skrupulus nélkül válogatja meg a liberális párt harci eszközeit, arra mi-

sem jobb példa, mint az „Universul“ nagy vihart vert apokrif interjúja. A liberális párt nem átalotta, alacsony egyéni érdekei kedvéért a királyné személyét belevonni a politikai acsarkodások arénájába.

Mária királyné méltóságteljesen hári-

totta el magától ezt a kísérletet és így ez az attack nem sikerült. Bizonyos azonban, hogy a liberálisok boszorkánykonyhájában készülöben van még néhány efféle szenzáció s a közeljövöben el lehetünk készülni újabb politikai bomba robbanására.

Mária királyné apokrifnak minősítette az Universulban megjelent nyilatkozatot

Hiotu udvari miniszter táviratban jelentette be a kormánynak a cáfolatot

București-Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormány és vele együtt az egész politikai közvélemény tegnap egész nap lázas izgalmal várta Hiotu udvari miniszter híradását, aki Balcuba utazott Mária királyné után, hogy megkérdezze tőle, ő adta-e az Universulban megjelent fel-tűnést keltő nyilatkozatot. Hiotu híradása azonban a tegnapi nap folyamán nem érkezett meg. Nem érkezett meg pedig abból az egyszerű okból, hogy telefonzavar miatt a kormány nem

tudta megérteni Hiotu szavait. A távirat pedig, amit az udvari miniszter feladott, csak ma reggel érkezett Bukarestbe. A kormány a Rador távirati iroda utján nyomban nyilvánosságra hozta Hiotu sürgönyét, amely a következőket tartalmazza:

„Öfelsége Mária királyné felhatalmazott annak közlésére, hogy az egyik bukaresti lapban a királynénak tulajdonított interjú nem származik a királynétől, aki soha senkinek nem nyilatkozott olyan értelemben mint ahogy azt az illető lap publi-

kálta. A királyné távol áll a neki tulajdonított kijelentésektől és a régenválasztással kapcsolatos kérdésekről nem beszél senki mással, ami természetesen kizárja, hogy bármiféle javaslatokról vagy alkudozásokról szó lehetett volna.“

A fenti távirat szerint Mária királyné határozottan megcáfolja és apokrifnek minősíti az Universulban megjelent interjút és ezzel az aktussal ennek az ügynek az aktái alighanem végleg lezárultak.

A jobboldal óriási botrányt provokált a porosz tartománygyűlésben

Hindenburg nem nyilatkozik a népakaratnyilvánítási akcióról való állásfoglalásáról. A német püspökök a jobboldali mozgolódások ellen

Berlin, október 17. A porosz tartománygyűlés mai ülésén Kresztinski belügyminiszter beszédének tartalma alatt botrányos jelenetek játszódtak le, úgy hogy az ülést fell kellett függeszteni. A porosz belügyminiszter ismertette a tartománygyűlés előtt azokat a okokat, amelyek miatt a rajna-vidéki és weszfáliai Stahlhelm feloszlásának be kellett következnie s kijelentette hogy a kormányzat teljes szilgonnal fog fellépni azon kísérlettel szemben is, hogy a feloszlott intézményeket más név alatt újra szervezzék. A tartománygyűlés szélsőséges elemei már ekkor

nagy lármában törtek ki s egyesek zöld posztóval bevont deszkalapokat emeltek magasba, melyeken krétával rajzolt halálfejek alatt kardok, pisztolyok, kézi gránátutánzatok voltak aggatva. A belügyminiszter a nagy lármában folytata beszédét, de az izgalom és zaj még inkább fokozódott, amikor a szélsőjobboldaliak népakaratnyilvánítási iránti mozgalomról akarta kifejezni a kormányzat véleményét. Tíz percig tomboló lármában már az elnök is megokolta a botrányt s az ülést felfüggesztette.

Berlin, október 17. Hindenburg elnök

levelet intézett a kancellárhoz, melyben közli, hogy a népakaratnyilvánítási akcióval kapcsolatos kérdésekben még nem foglalt állást, elhatározási jogát későbbre tartja fenn s helyteleníti, hogy a pártok személyét és várható állásfoglalására vonatkozó kombinációkat keverjenek politikai harcaikba. Az elnök felhatalmazta a kancellárt sorainak nyilvánosságra hozatalára.

Berlin, október 17. Az összes német püspökök bejelentették hivaiknek, hogy csatlakozzanak a Volksbegehren-ellenes mozgalomhoz.

Poincaré nagy cikket irt az Europai Egyesült Államok megteremtésének szükségességéről

Fenntartásait három pontban szögezi le a volt miniszterelnök. A cikk egy argentinai lapban jelent meg

Páris, október 17. Poincaré, a francia köztársaság volt elnöke és nemrégiben még miniszterelnöke, a latin népek között propagandát indított meg Páneurópa érdekében, bár nem olyan nyíltan, mint Briand, aki felelős állásban van. Poincaré legutóbb egy argentinai lapban, a Nazionban irt egy cikket, ezzel a címmel: „Európa Egyesült Államai.“

Európa — írja Poincaré — nemcsak egy nép, hanem egy reális teremtés, egy élő személy. Amikor Briand kibontotta az Egyesült Európai Államok eszméjét, az európai népek nem nagyon siettek az összebarátkozásra. Azonnal véleménykülönbségek támadtak és sem Hágában, sem pedig Genfben nem volt észlelhető, hogy a közeljövöben egy harmonikus koncert fog létrejönni. Mindenekelőtt vigyázni kell azonban Franciaországnak, mert a Young-tervezet még mindig nincsen ratifikálva és ennek a tervezetnek technikai

részleteit még egyáltalában nem rendezték. E pillanatban súlyos viták folynak a leszerelés kérdésében és előtérbe nyomult a kisebbségi probléma. Ennek láta tára az európai egységterv prelüdiumbizony nem egészen harmónikus.

Poincaré fenntartásait a cikk során az Egyesült Államokkal kapcsolatban a következő pontokban formulázza:

1. Az új európai csoportosulásnak nem szabad se elnyomnia, vagy akár árnyékba helyezni a népszövetséget.

2. Az egyes államok kell, hogy teljes szuverenitásukat megtartsák.

3. A gyarmatokat kell, hogy a kolóniális hatalmak továbbra is, mint saját vagyoniukat tarthassák meg.

— Ebben a pillanatban, — írja Poincaré, — nagyon nehéz egységes irányvonalakat találni az Európai Egyesült Államok megalkotására. Briand megcsinálta

ugyan az ő egységes koncepcióját, ez azonban tisztára politikai elgondolás, a Stresemanné viszont tisztára gazdasági természetű, míg Henderson, tekintettel az angol dominionokra, nem akart fenntartás nélkül belépni az Európai Egyesült Államok szövetségébe.

Poincaré cikke végén kijelenti, hogy semmilyen körülmények között nem szabad a Briand által felvetett eszmét elejteni. Igenis, Európa államainak reprezentánsai jöjjenek össze bizalmas tanácskozásra és csináljanak valami próbát ebben az irányban. Ha a legrosszabb esetben ez a próba nem sikerülne, még akkor is meg volt a mozgalomnak az a hatása, hogy a népek egymás közötti megértése előbbre jutott és megerősödik az államközi bizalom. A szolidaritásnak egy új nevet lehet megteremtteni ezzel, egy nemzetközi véleményét és ezzel együtt egy magasabbrendű államalkotót.

„Monsieur Sztrezman“ a párisi panoptikumban

Séta a népszerű emberek Pantheonjában

Páris, október hó 17. — Most fekete gyászszalagot tűznek annak a két mozdulatlan urnak a karjára, aki a nagyboulevard egyik fényes pincéjében me-reven áll már három hét óta. Ez a két ur: Briand és Snowden. A harmadik pirosposzsgárcu, mozdulatlan ur, aki mellettünk áll, ma már halott. De itt a ragyogó pincében őrajta nem változik semmi. Finomszövetű fekete zsakettjén, amely megfeszül pocakján, egyetlen ránc sem támad. Arca megmarad mosolygónak, rózsaszínűen egészségesnek, szeme kéken és elevenen csillog, vaskos ujjai változatlanul szorítják az aktacsomót, amelynek felső lapján ez a felírás olvasható: „Locarno, Génève, La Haye...”

Meglátogattam ezt a három urat és a többieket is, akik most a legaktuálisabb szereplői a mai életnek. Három héttel ezelőtt rendezték át az ugynevezett Grévin-muzeum egyik nagytermét, ahonnan kiköltöztették az elfelejtett nagyságokat és azoknak csináltak helyet, akik ma legjobban érdeklik a párisiakat. Párisnakmindig vannak kedvencei, akiket ugyan nem vesznek tudóságon komolyan, de lelkesedni tudnak azért értük. A Grévin-muzeum, amely talán a világ legnagyobb és legmodernebb panoptikuma, a látványosságokon kívül pontos képet ad arról, hogy kik azok, akiket Páris szeret. A Grévin-be talán nehezebb bejutni, mint a Pantheon-ba. A Pantheon a nagyembereké, a Grévin pedig a népszerű embereké. S Párisban népszerűnek lenni majdnem nehezebb, mint nagynak lenni.

A Grévin a népszerű emberek Pantheonja. Hogy Stresemann népszerű volt Párisban, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy bekerült a Grévin-muzeumba.

Más szóval: panoptikum-bábu lett belőle.

Ez a legmagasabb kitüntetés, amit Páris adhat egy idegennek. Bekerül az igazi népszerű emberek közé. Maurice Chevalier, Alain Gerbaud, a walesi herceg, Costes pilóta és a vizsgáló bíró előtt álló Landru mellé.

Belépni a Grévin-be, ez jelenti a találkozás a legnépszerűbb emberekkel. Legalább is a viaszkép-másukkal. Páris legforgalmasabb boulevardjáról nyílik a bejárat a panoptikumba. Reggeltől estig tódulnak a párisiak és az idegenek a földalatti muzeumba, hogy lássák az ujjalakított nagytermet és üdvözöljék Páris legújabb kitüntetettjeit. Több ember fordul meg itt naponta, mint az Invalides-ben, Napoleon sírjánál.

A díszhelyet a nagyteremben, a népszerű emberek termében egy vörös bársonnyal tapétázott nagy páholy kapta. A páholy fölött aranyozott betűk villognak és hirdetik: PAX!

A hágai konferencia békés befejezése alkalmából nyitották meg ezt a főpályát a három békeangyal számára, akikről csak a szárny hiányzik. Briand, gyűrött, kitérdesedett nadrágu fekete ruhában, ragyogó fehér gallérral, haboszsürke selyemnyakkendővel görnyedten áll a páholyban és barátságosan néz a melléte álló kopasz, széles koponyájú urra, akin kifogástalan zsakett van, gondosan vasalt nadrág, mellényén nehéz arany óralánc csillog. Ez az ur Stresemann, békeaktákban a hóna alatt, egészséges pufók arccal, derűs mosolygással. Egyik kezében tartja a béke fontos biztosítékait, a különböző írásokat, másik kezében pedig nadrágzsebébe süllyeszti. A harmadik ur is békésen néz, de szája körül valami gunyos mosolygás halvány vonala látszik. Megyafabotra támaszkodik ez a cingár, szabálytalan fejalkatú ur: Snowden.

Briand is, Snowden is Stresemannra néz, aki a legtermészetesebb közöttük és a legegészségesebb, legerősebb. Briand arcszine pergamentszerűen halvány, Snowdené mint a hamu, Strese-

mann arca pedig sugárzik az erőből, egészségtől és vidámságtól. S ép ő dől ki a legkorábban a békeangyalok közül...

— Ah, monsieur Stresemann... — szólal meg egy apa mellett, aki kézenfogva vezeti a teremben kurtanadrágos kisfiát.

Igy mondja: Sztrezman... monsieur Sztrezman... és magyarázza a fiának: — Az ott ismered... Briand ur, a miniszterelnök. Tanuld meg, hogy nagyon derék ember és szereti a hazáját. Ez a kopasz itt Sztrezman ur. Német, de nem baj. Jót akar Franciaországnak és a saját hazájának is. Amíg ez az ur él, fiam, jegyezd meg magadnak, nem lesz új háború Franciaország és Németország között. Ő a békét akarja és odahaza a honfitársai hallgatnak a szavára. Kopasz, de nagyon okos ember. És tisztességes...

A fiu elgondolkozik. Hallgat egy perig, aztán így szól az apjához:

— Mond papa, ez a Sztrezman ur német?

Az apa bosszusan rákiált a fiára: — Most magyaráztam el! Nem értetted meg?

— De értem, értem — tiltakozott a fiu. — Csak hogy azt nem értem, hogy ha német, hát akkor hogy tehettek ide Briand ur mellé?...

Az apa még dühösebb. Előlről magyarázza, hogy Briand ur barátja Stresemannnak. És ezzel végzi:

— Nem számít, hogy német. Tisztességes ember...

Többen hallották az atyai oktatást s most ketten közbe is szólnak:

— Nemcsak tisztességes, hanem Franciaország barátja, — mondja az egyik.

— Ne felejtse el, hogy a béke nagyrészt az ő érdeme. Csak a békéért dolgozik. — jegyzi meg a másik.

A fiu hallgat és sokáig nézi „Monsieur Sztrezman” piros barátságos arcát. Az apa pedig kézenfogja a fiát és vezeti tovább a népszerű emberek Pantheonjában.

„Monsieur Sztrezman” társasága Briand-on és Snowden-en kívül a pápa, aki teljes díszben trónusán ül. Körülötte a biborosok és Gasparri államtitkár. Frappáns tendenciával a pápai trónussal szemben állítottak egy cvikeres és zsakettes urat, aki merően néz a pápára és gunyosan nevet. Ez az ur Action Français-t tartja a kezében, azt a lapot, amelynek olvasását a pápa megtiltotta minden katolikusnak. Az indexre tett lappal tüntető ur: Léon Daudet, aki csak itt látható a Grévin-ben, mert még mindig emgrációban él...

Egy oszlopnak támaszkodva nevet Maurice Chavelier, Páris kedvenc énekes. Külön díszpáholyban áll egy vidám frakkos ur széles vörös szalaggal a mellén: Doumergue köztársasági elnök.

Páris legújabb hőse, Alain Gerbaud, aki öt évig egyedül bolyongott a tengeren kis jachtjával, szintén egyik újdonsága a Grévin-nek. Néhány nappal ezelőtt Páris lázasan ünnepelte a tenger magányos hajósát, aki jachtjával feljött a Szajná és bemutatkozott a partokon tomboló párisiaknak. Itt a panoptikumban is sok nézője van Alain Gerbaudnak, aki ép egy sziget előtt halad el. A parton két félig meztelen fiatal maláji nő pengeti a bendzsót és búvós szírnemossal hívogatja Alaint. A tenger vándora azonban, mint Odisszeusz elfordítja a fejét a csábító fekete nőktől s a tenger távoli horizontja felé mutat...

S itt van a spanyol király, aki fontos államügyekről tárgyal Primo de Riverával, Landru, a borzas kékszakáll, két rendőr között áll a vizsgálóbíró előtt. Hanau asszony, a Gazette du Franc család igazgatónője a börtönben és a walesi herceg skót nemzeti viseletben, golfütővel a kezében... És lej-

jobb a föld alatt szővevényes folyosók, ahol megelevenednek a forradalom véres eseményei. Napoleon életének mozzanatai és az első keresztények szenvedései. És már a mult ríktó tulszáival. Az igazi muzeum a nagyterem, ahol talán egy árnyalattal mégis halványabb lett „Monsieur Sztrezman”

mosolygó, pirosposzsgás viaszarca.

A Grévin látogatói most bizonyára hosszabb ideig állnak a „Sztrezman ur” előtt, akár sok francia apa mondja majd fiának:

— A békét akarja. Tisztességes ember volt...

Az utasok jegy nélkül, hamis jeggyel vagy lejárt szabadjeggyel utaznak a CFR.-en

A vasúti személyzet részes a visszaélésekben. — Ismét tömegesen tűnnek el csomagok a podgyászokból. Az állomásfőnökök személyesen kötelesek ellenőrizni a jegyeket

București-Bukarest, október 17. Dacára az újabb időkben életbe léptetett szigorú ellenőrzési rendszabályoknak, mégis szinte napról-napra a legsúlyosabb visszaélések történnek a vonatokon. Utasok jegy nélkül vagy hamis jeggyel, lejárt szabadjeggyel utaznak, azonkívül újból eltűnőnek csomagok és podgyászok a vasúti kocsiokból. Stan Vidrigain CFR vezérigazgató most újabb szigorú ellenőrzési rendszabályokat léptetett életbe. Minden ellenőrző személy a rendeletek szerint nemcsak a jegyeket kontrollálja, hanem pontosan megállapítja azt is, hogy az elindulási vasúti pénztár által kiadott jegysorozat számának megfelelnek-e a jegyek. A bantokjegyeket ugyancsak szigorúan ellenőrzik és

a hátlapon aláírásával igazolja a vasút is az ellenőrzést. Az érkezési állomásokon maga az állomásfőnök vagy az általa megbízott ellenőrző személy a kijáratnál ellenőrzi a jegyeket, a bantokjegyeket különösen ellenőrzi és a mennyiben bármely vasúti alkalmazott bűnösnek bizonyulna azt nyomban felfüggesztik. Ami a csomagok eltűnését illeti, a CFR lakonikus szövegű és drákói szigorúságú rendeletben kimondta, hogy mindazon vasúti alkalmazottak, akik annak a csomagnak vagy podgyásznak manipulációjában résztvettek, amely elveszett, a vizsgálat lefolytatásáig felfüggesztésben részesülnek és ha vétkességük kiderül, úgy nyomban elbocsájtják őket a vasút szolgálatából.

Elfogták a marosújvári és a mármaros-szigeti póstarablás tetteit, akik eleve-nen elégették egyik büntársukat

Egy marosújvári adóhivatalnok is tagja volt a bünszövetkezetnek

Cluj-Kolozsvár, október 17. (Az Új Kelet tudósítójától) Néhány hónappal ezelőtt az ország összes rendőrségeit heteken keresztül foglalkoztatta a marosújvári, majd az ezt követő mármaros-szigeti póstarablás. A két postahivatalból a vakmerő betörők közel egymillió lej értékű készpénzt és postai értékeket zsákmányoltak. A két betöréssel kapcsolatosan befutotta az erdélyi sejtő a szatmári rendőrség szenzációs vádjá, amely szerint a betörések tettesét Pop Sándor szatmári komiszár feleségének személyében kereste.

A titokzatos postabetérés ügyére az elmúlt éjszaka a kolozsvári rendőrség büntető osztályának két detektívje: Nagy Danila és Rotár Juon teljes világosságot derítettek. A marosújvári csendőrség három nappal ezelőtt őrizetbe vette Lénárd Dezső sóffort, akit a postarablással gyanúsított. A csendőrség három napi hiábavaló nyomozás után telefonon a kolozsvári rendőrség segítségét kérte, ahonnan a két detektív tegnap délután utazott Marosújvárra.

A detektívek megérkezésük után azonnal Lénárd Dezső kihallgatásához fogtak. Két órai kihallgatás után a detektívek munkáját siker koronázta és a letartóztatott sóffort beismerő vallomást tett.

Elmondotta, hogy egy a marosvásárhelyi, mint a máramaros-szigeti, valamint néhány nappal ezelőtt a Marosújvár melletti Magyarforró-községben elkövetett betöréseket társai segítségével ő követte el. Társai Tordán laknak és az általa adott címek alapján a két detektív még az éjszaka folyamán letartóztatta Turzai Ferenc és Somogyi Ferenc tordai lakosokat. Az újonnan letartóztatott betörők látva, hogy a tagadás hiábavaló, töredelmes vallomást tettek. Elmondották, hogy a betörésekben hárman kívül Gáspár János marosújvári adóhivatalnok is részt vett. Gáspár hivatása abból állott, hogy utbaigazítást adott a marosújvári posta pénztárának pénzkészletéről és a Máramaros-szigeten rabolt postai értékeket az adóhivatal útján ő értékesítette.

Somogyi Ferenc beismerte, hogy a rabolt pénzből még nyolcvanezer lej készpénz, valamint harmincezer lej bankbétét megvan és egy zsákba varrva, Tordától két kilométernyire, az Aranyos partján van elásva. A detektívek Somogyi vezetésével kiemelték az elásott zsákok, mely-

ből a pénzen kívül egy csomó Wertheim-kasszához való álkulcs és két töltött revolver került elő.

Még az éjszaka folyamán a hatóságok kezére került a negyedik bűnös, az adóhivatalnok is. Az adóhivatalnok azért, mert társai őt is beárulták a kihallgatást végző detektíveknek, elmondotta, hogy Lénárdék tervbe vették a marosújvári adóhivatal kirablását is, de a balvézget ebben megakadályozta őket. Három társuk lelkiismeretét a betöréseken és rablásokon kívül egy kegyetlen módon végrehajtott gyilkosság is terheli.

Ugyanis a marosújvári postarabláskor Koncz József nevű tordai lakos is segédkezett. Koncz később nem akart a további rablásokban résztvenni és ezért kilépett a bandából. Lénárd és társai, abban a hiszemben, hogy Koncz árulójuk lehet, a szerencsétlen embert kicsalták Vörösmart határába, ahol meggyilkolták, majd a holttestet benzinnel öntötték le és elégették.

A detektívek megállapították, hogy a kérdéses időben valóban egy megszenesedett holttestet találtak Vörösmart határában és ugyanezen idő óta Koncz József tordai lakosnak teljesen nyoma veszett.

Az eddigi vallomások alapján megállapítható, hogy a betörők öt hónap leforgása alatt több mint másfélmillió lejt raboltak össze, de valószínű, hogy a vizsgáló folyamán újabb rablásokat és betöréseket is sikerült felrajuk bizonyítani.

Nagy és Rotár detektívek a jól sikerült nyomozás után ma reggel érkeztek haza Kolozsvárra, ahol írásban tették meg detektív-regénybe illő nyomonásukról részletes beszámolóikat.

— Enyhe időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint enyhe időjárás várható növekvő felhőzettel és egyes helyeken kisebb esőkkel. A hőmérséklet Budapesten ma délelőtt 15° Celsius.

— Lengyelországban havazott. Vasból jelentik: Lengyelország több pontján erős éjjeli fagyok voltak. A Kárpátok magaslatai pontjain több helyütt havazott. Ideérkezett jelentések szerint az oroszországi Waldai fensíkon is volt kisebb havazás s a hőmérséklet mindenütt erősen alászállott. Az Ilmen és Selmijn tavakon jégkéreg keletkezett.

Kivágoton

Szóval itt van a baloldalon! Hoda csak szur. talak, mert nekedalon fáj... vagaz ördög! mostlon fáj, de néz, sen, le muszájtál illet, most megint a jobboldal kérdeznizaj Hja kérem, az másról is. Fáj iNo pedig ez a sék felkelni és most fáj! Hogy álltam, most me az lehet, mert a veknek más az csak egy kicsit. Na most fáj, ha most... most azon vagyok, h láttak még ilyet fáj. Igen, hát ez még nincs kell operálni? Kezdő stádium vakbélbántalomtól elmulik. Ne ezelőtt egy irrit éreztem. Azért bernek mindjárt sze Doktor ur, tor ur nem mon haha... most julán említette, ho asszony, ismerő de még ezelőtt minden éjszaka kutyabaja, hát igaz? mi történh köszönöm Doktor operáltattam ma Szervusz! hát ban? hát azt morladással megopelek, az embereknek, nem tudom engem kés alá fáj már?... A, o volt egy kis irrának a Doktor meséli hogy... óta nem érzem istennek. — El egy jó szindara szám, ez az lh csinál, hahaha. van veled? — Jani — de hát mi nekem mondd? gint fáj, most kem vigjátékhoz hehehe, ilyet! n foyerba — jaj, lem kocsiba, mo Csak ne döcög zódik a hasam, g tál kapni? — K azt mondom ne lehet így élni. — vissza az orvos vele. — Mit bes — Ki fogom vá Alászolgája Pr hogy erre jártar szönöm, egészen semmit, egyáltal ért csak tessék igen, viszontlátá ur, tegnapelőtt hiszem, az a gytem és rögtön óvatosan! Kemén igen, keményet nöm.

Alászolgája Pr a szanatórium foltam benézek rium, bizonyiste csak így tovább igaz, Professzor tudom pontosan Aha, hát szóval valy is kivettem De bocsnat Pro val se mondtam csak szépen idebát, így, na mo

Kivágatom a vakbelem

Kétféle ember van: akinek már volt vakbélgyulladás és akinek lesz.

Szóval itt van? Nem, ott. Egyszóval a baloldalon! Hogy? nem, azt hiszem oda csak szur. Haha, most megfogtalak, mert nekem ép az ellenkező oldalon fáj... vagy várj... nem... mi az ördög! most csakugyan a baloldalon fáj, de nézd, még hozzá egész erősen, le muszáj ülnöm... hü! hát látál ilyet, most meg, hogy leültem, most megint a jobb oldalon fáj. Meg muszáj kérdeznem egy orvost.

Hja kérem, az nem biztos. Az lehet másról is. Fáj itt, ha nyomom? Nem. No pedig ez a tipikus vakbél-táj. Tessék felkelni és felöltözni. Doktor ur, most fáj! Hogy?!... Most hogy felálltam, most megint érzem. No igen, az lehet, mert álló helyzetben a szerveknek más az elhelyezkedése. Tessék csak egy kicsit megint végigfeküdni. Na most fáj, ha nyomom?... Most?... most... most (minden figyelmekkel azon vagyok, hogy fájjon, de — hát láttak még ilyet!) — most megint nem fáj. Igen, hát tessék csak felöltözni, ez még nincs kialakulva. Szóval nem kell operálni? Kérem, ez egy olyan kezdő stádium — még ha csakugyan vakbélbántalom is — hogy az magától elmúlik. Nekem is volt husz évvel ezelőtt egy irritációm és azóta nem érzem. Azért még nem kell az embernek mindjárt a hasát felvágatni. Persze Doktor ur, köszönöm, amíg Doktor ur nem mondja addig én nem is... hahaha... most jut eszembe, hogy a Jolán említette, hogy neki van egy öregasszony, ismerőse, akinek szintén volt, de még ezelőtt negyven évvel és azóta minden éjszaka vízcsuhát tesz rá és kutyabaja, hát legfeljebb én is teszek, igaz? mi történhet? Mégegyszer nagyon köszönöm Doktor ur, még jó hogy nem operáltattam magam.

Szervusz! hát te itt vagy a színházban? hát azt mondták, hogy vakbélgyulladással megoperáltak!... Ugyan kérek, az emberek mindenfélét beszélnek, nem tudom kinek az érdeke, hogy engem kés alá küldjön. Szóval nem is fáj már?... Á, dehogyan. Nem mondom, volt egy kis irritációm, de hát ez magának a Doktornak is volt és Jolán meséli hogy... de most már napok óta nem érzem. Akkor, elmúlt, hál-istennek. — Elmúlt. Tudod, hogy ez egy jó szindarab?! Hahaha... esküszöm, ez az Ihasz micsoda mókákat csinál, hahaha... ááá—á!—á! — Mi van veled? — Jaj, te ne engedj röhögni — de hát miért? ez egy vigjáték — nekem mondd? várj, megyek ki, megint fáj, most jut eszembe, hogy nekem vigjátékhoz nem szabad járnim — hehehe, ilyet! na gyere kiviszlek a foyerba — jaj, jaj, légy szives ülj velem kocsiba, most megint nagyon fáj... Csak ne dögögne úgy ez a kocsi, rázódik a hasam, gummirádlert nem tudtál kapni? — Kérlek, én mint barátod azt mondom neked, vétesd ki, nem lehet így élni. — Igazad van. Megyek vissza az orvosomhoz és megbeszélém vele. — Mit beszéled meg? Vágasd ki! — Ki fogom vágatni.

Alászólgája Doktor ur, csak épen hogy erre jártam, hát benéztem. Köszönöm, egészen jól vagyok... nem, semmit, egyáltalában nem érzem. Azért csak tessék néha benézni... Igen, igen, viszontlátásra. Hja igaz Doktor ur, tegnapelőtt a színházban, de azt hiszem, az a gyomortól volt, lefeküdtem és rögtön elmúlt... Hát csak óvatosan! Keményet ne egyen!... Igen, igen, keményet nem. Nagyon köszönöm.

Alászólgája Professzor ur, csak épen a szanatórium felé sétáltam, hát gondoltam benézek. Gyönyörű a szanatórium, bizonyisten. Jól megy, mi? Hát csak így tovább szorgalmasan... Hja igaz, Professzor ur, itt valahol, nem tudom pontosan, a hasam táján. — Aha, hát szóval magát is elővette! Talaly is kivettem egy újságírónak! — De bocsánat Professzor ur, én egy szóval se mondtam... — Nana, feküdjön csak szépen ide le... emelje fel a lábát, így, na most! (benyomja az ujját

egy olyan helyre, ahova mintha még nem nyultak volna) — jaj, jaj, — hát kérem, ez vakbélgyulladás, ez a tipikus vakbél-táj! Jöjjön csak be, majd megcsináljuk... — Nagyon köszönöm Professzor ur stb. stb. természetesen, hogy be fogok jönni, a viszontlátásra!

Kérem Doktor ur, hát mégis azt hiszem, véletlenül arra jártam és ő épen ott volt, hát egyuttal már benyomta és akkor fáj... De egyébként ahogy Doktor ur gondolja, én teljesen rábízom magam Doktor urra... az inget is? — Nem fáj... ott se... ott mintha egy kicsit... nem, nem, határozott fájdalmat sehol nem érzek... hogy erősen nyillalna? nem... nem mondhatom... görcs se... — Hát persze, tudom én azt, a sebész az szeret vágni, hehe, de engem aztán —! Ugy van, csináltassunk egy röntgent, miután Doktor ur azt gondolja, hogy a vesében van valami... persze, inkább körültekintéssel, minthogy feleslegesen a műtőbe —

Hát kérem, ez a röntgen nem mutat semmit. A vesék rendben vannak. Én nem akarok, mint röntgenológus, beleszólni, de én azt hiszem, hogy ez vakbélgyulladás.

Hja, az még nem biztos. Van, hogy a röntgen nem tudja kimutatni. Majd

kap egy injekciót és, ha a vese arra nem reagál, akkor mindenesetre szó lehet róla, hogy a vakbél —

A vese nem reagált, Doktor ur. Vártam és figyeltem egész nap, de még csak nem is reagált. — Hát szóval el van határozva? — Kérem, én igen. — Akkor ki fogjuk operáltatni. Belgyógyászatilag most már igazán mindent megtettünk, lokalizáltuk a vakbelet, bár még meg lehetne azt is röntgenezni... — De ha a röntgen esetleg azt se mutatja? — Hát bizony az meglehet. — Akkor holnap reggel. — Jó, holnap reggel nyolckor.

Egy szurás a ballámba, egy szurás a jobbámba. Morfium. Szépen hagyni a kezeket és a lábakat lekötni. Igy. Szurások a hasba. Erzi még? Nem. Na még megvárjuk a Jakobi Doktor urat, hogy ő is itt legyen az operációnál. Na már itt is van. Egy függőleges vágást csinálok — miután azt méltóztattam üzeni... Igen, igen, hogy a vesét is ki lehessen tapogatni... Soká tart még? Türelem, már mindjárt kész van... Terézke, adja ide a kezét! (A legdrágább, legédesebb Doktorom!) Ugy, simítsa el legyen szives a haját a homlokomból — Micsoda ürügyeket talál! (Az irigy orvosok). Soká tart

még? Türelem, már mindjárt kész van. Na most el lehet venni a kendőt a szeme elől!

Jónapot. — Jónapot. — Rég nem láttuk. Hol volt? — Hja, egy kis operáción estem keresztül. — Ne mondja! Csak nem a —? — Semmiség! — A vakbélét vették ki? Jaj, jöjjön legyen szives és meséljen. Maga is itt érezte először? Mert nekem itt is fáj és néha a másik oldalon és hátul is, az egészszel nem vagyok tisztában. Ugy félek. — Mondom, semmi az egész, egy kis megfigyelőkészség, az ember legyen részen és egyszer aztán megfogja. — Magánál meddig tartott? — Pár percig. — Az operáció, azt tudom, de amíg rájött, hogy vakbélgyulladás van? — Mondom, intelligencia dolga, én rögtön tudtam és azonnal a legnagyobb eréllyel lecsaptam rá. — Jaj, jaj, én olyan határozatlan vagyok... Hja, ez az én kulturfőlényem, Brockhaus, Uebermensch... kh... kh... kedves uram... bizony, itt látszik meg, hogy milyen sokat ér a tudás...

(Vajjon most, hogy felnyitották — lát a vakbelem? Mert akkor ajánlom neki, hogy ne nézzen ide).

Benamy Sándor.

Teljes erővel fellángolt az orosz-kinai háború

Sikeres offenzíva után az orosz csapatok már kinai területen haladnak előre. A szibériai vasútvonalon állandóan érkeznek az új orosz csapatok. Charbinba összehívták a kínai tábornokok konferenciáját

London, október 17. Tokiói jelentések szerint az orosz-kinai határvidéken a helyzet ismételt rendkívül aggasztóra fordult. Az oroszok az Amur folyó mentén széles fronton támadást intéztek a kínai állások ellen. A támadás sikerült s az oroszok előnyömlőben vannak kinai területen. A harcokban az oroszok részéről az Amur-hadosztályon kívül részt vesz több más csapat is.

A lapokhoz érkezett jelentések a harcokról azt közlik, hogy a kínai állások rendkívül kezdetlegesek voltak s az oroszok előnyömlőse előtt nem alkottak akadályt. A kinaiak hátsó állásokba húzódtak vissza s lázasan dolgoznak új árkokon s erődítésekben.

Charbinba összehívták a kínai tábornokok konferenciáját,

amelyen a legfőbb haditanács az orosz támadásra következő ellentámadás stratégiai részleteit beszélte meg. Beavatottak szerint az ellentámadás sulypontja a Dzungari és Amur összefolyásánál lévő Lin-Kiang városka visszafoglalására helyeződik át, amely fontos pontja stratégiai szempontból a kínai feladott hadállásoknak.

A japán lapok szerint az oroszok az offenzívát folytatni akarják.

Ennek kétségtelen jele, hogy a lefoglalt orosz-kinai vasútvonalról északra eső szibériai vasútvonalon állandóan érkeznek katonavonatok s a csapatok az előnyömlő sereg után menetelnek.

A határvidéken a megújult harcok tevékenység folytán ismét megelénkült az

orosz repülők tevékenysége. Több kínai helységet a repülők bombáztak is. Az Amur mentén tovább tart a tüzéségi harc.

London, október 17. A Times nankingi tudósítója jelenti, hogy a kínai ellentámadás az Amur és Dzungari folyók összefolyásánál sikerrel járt.

A kinaiak erős harcok után visszafoglalták a ling-kiang-tini hidfőállást.

Az Associated Press jelentése szerint a harcokban orosz részről kétszázötven ember esett el.

Tokióba érkezett jelentések szerint az orosz repülők bombái következtében Blagovjescenszktől délre több kínai faluban mintegy hetven polgári lakos vesztette életét.

Az amerikai szeszcsempészet halálos csapást kapott

Váratlan razziával a newyorki prohibíciós hivatal emberei rajtaütöttek a szeszcsempészek legfőbb rejtekhelyein

Eddig harminckét csempészt tartóztattak le

Newyork, október 17. A prohibíciós hivatal százharminc tisztviselője és nagyszámú detektív tegnap nagyarányú razziát rendezett Newyork és New Jersey államok határvidékén. A váratlan razzia meglepte a szeszcsempészeket s harminckét csempész letartóztatásával végződött. A Newyork Herald közlése szerint a New-yersey államkeli Heighland közelében a razziázó karhatalom körülvert és megszállott egy birtokot, melynek falépítményeiből titkos alagutak ágaztak szét a szeszcsempészek üzemének leleplezésére.

A birtokon megtalálták azt a titkos rádió leadó állomást is, amelynek segítségével a csempészek teherautóikat irányították, sőt a tengeren hajózó gőzösöknek és bárkáknak is hírlí adták a prohibíciós amerikai gőzösök útjait és tartózkodási helyét.

Megállapítást nyert, hogy az amerikai szeszcsempészet egyik legfontosabb bázisát sikerült leleplezni. A birtok területén elásva és különböző titkos helyeken nagymennyiségű csempészt szeszt és lőfegyvereket, valamint robbanó anyagot is foglaltak le. Az elkobzott feljegyzések titkos írásu kulcsát megtalálták s ennek segít-

ségével a feljegyzésekből megállapították, hogy a csempészt szesz utja a Bermudák felől vezetett Amerikáig.

A prohibíciós hivatal egy kisebb kolóniájára a razziával egyidejűleg a Niguelen szigeten levő St. Pierre-be hajózott s ott megállapították a csempészeknek a heighlandi csempészekkel való kapcsolatait. A leleplezés Amerikában nagy feltűnést kelt. A lapok oldalas cikkeiben számolnak be a fordulatokban gazdag razzia lefolyásáról.

Newyork, október 17. Újabb jelentések szerint, a letartóztatott csempészek száma harmincyolcra emelkedett. A rendőrségnek sikerült lefognia Kepslet, a newyorki csempészek királyát.

A hatóságok a leleplezett titkos rádió és shiffre segítségével törbe ejtették a csempészszervezet két uton lévő gőzöst is, amelynek emberei hajójukat egyenesen az őrhajók közelében irányították

a leadott rádiogram alapján. A gőzös egész személyzetét a rendőrség lefogta és a hajón lévő nagymennyiségű szeszt és pálinkát lefoglalta. A vizsgálat megállapította, hogy a szeszcsempészeknek hat

gőzös és harminc teherautó állott rendelkezésükre és valóságos fegyveres hadsereget tartottak zsoldjukba. A hadsereg arra szolgált, hogy a hajók érkezésekor a kikötő egyes fontosabb pontjait fegyveres megszállás alatt tartásák.

Nyomdaigazgatói
esetleg
üzemvezetői (faktori)
állást keres
perfekt szakember
gyakorlott önálló nyomdavezető
cim a kiadóban

Világhírű írók
világhírű művei

(Balzac, Dosztojevsky, Flaubert, Tolsztoj, Zola, France, stb.)

70 százalék engedelményel

Kapható az Új Kelet könyvosztályában

Salom Schwarcbart naplója

Fordította: Schön Dezső

Zsidó vagyok nemcsak a vallásom, hanem a szenvedések révén

Elszállítottak. Az igazságügyi palotába érkezve újra átkeltem esni ugyanazon a procedurán: vagy tiszter kikérdezték és azután hármassával bezártak egy szűk, fojtatólevegőjű kamrába, ahol még lélegzeni se tudunk. Várunk... várunk, már tizenegy óra, már tizenkét óra; egy, kettő, már mindjárt három óra és még mindig várunk: Végre egy egész sereg csendőr jön nehéz, sarkantyutól hangos lépésben.

Lánkra vernek, pórázon vezetnek.

Kiszólítanak egyenként a kamrából. Minden csendőr kap egy „embert”, akire vigyáznia kell. Lánkra vernek és úgy vezetnek, mint pórázon a kutyát. Közben dirigálják: Jobbra! balra! Egyenesen!...

Két szomszédomat a pórhadt kamrából már rég kivették. Őket talán már ki is haligatták. Már öt óra van és én még mindig várok. Veszettül éhes vagyok. Tegnap dél óta egy falás kenyér se volt a számban. Az idegek erősen meg vannak erőltetve. Már át szeretnék esni, szívesen volnék idősebb pár órával, hogy már tudjam, mi lesz itt...

Ideiglenes kamara-bajtársaimat már vissza is vezetik. Az egyik közülük egy bukott bankár.

A bankár-„kolléga”.

— Már tizennyolc hónapja — beszéli el történetét —, hogy én itt vagyok, kedves barátom. És most már tizenötödik ízben vezetnek a vizsgáló-bíró elé. Nem veszélyes. Tudom, hogy kell viselkedni. Tölem nem kapnak ők egy megveszekedett centet sem. Igaz, ügyvédekre már egy fél vagyont költöttem és a koszt, amit az étteremből hozatok, szintén sokba jön: 1500 frank havonta. Drága a koszt, de jó — csettintett egyet a nyelvével. — Mindenhez, barátom, ész kell. En már idejében gondoskodtam, mindent árttam a feleségem nevére, nem tehetnek semmit... S majd, ha innen kimenekültem, akkor fogok csak istenigazában élni.

— Gyermekei vannak? — szakítottam felbe őszinte és roppant közlékeny bankáromat. — Igen, két gyermekem van, drága, aranyos rajkók, de nekik nem kell erről semmit se tudni... Ők egy pensióban tanulnak. Feleségem időközönként meglátogatja őket és mindig azt mondja nekik, hogy a papa uton van.

Fenevadak ezek...

Ki tudja, mennyit dumált volna a bankár a fejembe, ha egy másik „papas”, egy szép, izmos fiatal ember nem ült volna mellém. Ez egy törölmetszett munkástípus volt, egészséges, szilárd, szellemileg és fizikailag, aki csak nagyon nehezen bírja a fogságot. Egy valóságos kettrebezárt oroszlán. Nem is kell kérdeznem, magától tárja fel előttem történetét: Utazott a villamoson, közben látja, hogy a kalauz nem éppen a legfigyelmesebb módon bánik egy utassal, sőt az egyik megállónál le is akarta tenni. Az eljárás felháborította, beleszólt. Tán le is kent a kalauznak egy párat. Elítélték 100 frank pénzbüntetésre és egy havi börtönrre.

— Tessék, ez a párisi justic, az igazságosság! Fenevadak ezek, nem emberek...

A bankár meghallgatta és kedélyesen mosolygott.

Végre egy magas, csontos csendőr jön, láncon fog, mint egy kutyát és vezet... A vég nélküli folyósó-labirintusban valósággal elvesztünk. Folyósók, kapualjak, lépcsők fel, lépcsők le, míg végre egy hosszú folyósóhoz értünk, és a sok ajtó közül az egyiket észrevettem:

„Monsieur Peer, vizsgálóbíró”. A szív hevesen dobog...

Monsieur Peer.

Az ajtó nyílik és egy harminchat év körüli férfi dugja ki rajta a fejét. Sőt, tüzes szemei vidáman lobognak és állát kicsi, hegyes szakáll borítja. Ugy néz ki, mint egy chaszid vő, aki az apósánál ül „koszton”.

— Halló, hol van a maga Schwarcbartja?

— És fürge szemével keresni kezdi a homályos folyosón.

— A csendőr ránt egyet aláncon és bevezet.

A bíró leláncolt kezeimre nézett és azután egy mérges pillantást vetett a csendőrrre, aki rögtön megértette, hogy a bíró mire gondol és levette a láncokat.

— Foglaljon helyet —, mutatott egy székre.

Torres belépett a szobába.

— Monsieur Torres, ki fogom hallgatni az ön kliensét, csupán egy néhány olyan technikai részletre akarok felvilágosítást, amely összefüggésben van a gyilkossággal.

Torres helyeslőleg bólintott a fejével.

— Schwarcbart lesz olyan szíves felvilágosítani arról, hogyan jött ön Petljurához?... De várjon csak!

Felállt, kezeit a zsebébe eresztette és elkezdett hajlongani az asztal fölött, mint egy „beszemedreszsidó” a Talmud-foliánszon. Kellemes benyomást tett rám, rögtön szimpátiát éreztem iránta.

— Jól értsen meg. Nem kérdem, milyen motívumok bírták Önt arra, hogy a gyilkosságot elkövesse. Kevés idő áll rendelkezésünkre. Tanuk is várakoznak. Tehát, Önnek bizonyos szándéka volt. Ezt az embert, amint Ön mondja, már régebben halálra ítélték...

Pillantást vetett a titkárra.

Monsieur Peer megismétli előttem első kihallgatásom alkalmával tett valamiasomat.

Csak ki akartam üríteni fegyveremet.

— ... ő botot emelt Önre? Azt mondja, hogy fegyver volt nála és Ön azt akarta, hogy védekezzen? Nos, Ön lött és azt kiabálta: „Nesze Proszkurovért, nesze Zitoméért?” Számomra nem maradt egyéb, csak hogy bólintsak a fejemmel és ezzel hagyjam jóvá a vizsgálóbíró elbeszéléseit.

— No, s amikor már a földön fektüdt, akkor se szüntette be a lövéseket?

— Arra már igazán nem volt szükségem — felelek. — Csakhogy kiakartam üríteni a fegyveremet. Oldalt lőttem... A letartóztatásnál ki akartam kerülni egy esetleges szerencsétlenséget.

— És amikor a feleségével ment meg a kislányával akkor Ön nem akarta lelőni, hanem arra várt, hogy egyedül találja?

Szegény titkár, majd megszakad a sok körmöléstől...

Zsidó vagyok a szenvedések révén.

— Igen, mondja el nekem röviden, mi készítette Önt erre a lépésre? Ön izráélita? Azt gondolom, hogy Ön valóságos ember-e?

— Nem — mondom, — nem vagyok vallásos.

— Hát akkor milyen zsidó?

— Én, bíró ur, zsidó vagyok... a szenvedések révén.

— Nem értem, magyarázza ezt meg nekem precízebben.

— Zsidó vagyok, mert ahhoz a közösséghez tartozok, akit évezredek óta üldöznek, gyilkolnak, máglyára vetnek, mészárolnak, mert egyedül állunk:

gyengén, segítség nélkül, — ezért vagyok én zsidó.

A sok ezer mártír segített.

— Volt segitőtársam ennél az aktusnál?

— Nem voltak segitőtársaim... De ha épen azt akarja voltak segitőtársaim... Segített nekem az a sokezer mártír, a lemészárolt gyerekek, öreg zsidók, megbecstelentett asszonyok fantomjai, a hosszú gölusz véres zsidó történelmének hordozói segitettek nekem. Hosszu álmatlan éjszakákon eljöttek hozzám és megváltásukat követelték.

— Ha mindenki úgy járna el, mint Ön, akkor semmi nek se volna maradása ezen a világon. Egy ember se maradna életben.

— Bizonyára úgy gondolja, bíró ur, hogy emberbörbe bujtatott fenevadak nem maradnának életben.

Mosolygott.

— De hiszen erre igazságszolgáltatás van.

— En már igazságot szolgáltattam.

— Hogyan — rettent vissza, — egyedül?

— Az igazság hallgatott, ezért szoritotta a Bosszu ökölbe a kezét. Az Önök Igazság-istennőjük vastag fátyolt borított a szemére és ma a sötétben tapogatózik. Inkább használja azt

a kétélű kardot, melyet az egyik kezében tart, mint a mérleg-serpenyőket, mik a másik kezében vannak...

Monsieur Peer türelmetlen legyintést tett a kezével és behívta a tanukat.

Mit láttak a civilek.

Egy csomó ember túlt be a szobába. Rendőrök és civilek. Néhányat közülük megismertem. A rendőrök az egyik oldalra állottak, a civilek a másikkra.

A bíró felolvasa nyilatkozataikat az előző jegyzőkönyvek alapján és kérni tölem, hogy helyben hagyom-e.

A két tábor között, a begombolt rendőrök és az utca-tanuk között már nézeteltérések vannak.

Egy mérnök, volt tüzértiszt, megállapítja, hogy Petljura a negyedik lövés után már leesett, s én úgy lőttem bele, hogy ő már a földön feküdt.

A Racim-utcai étterem tulajdonosa kijelenti, hogy Petljura, az ő vendége, már az első két lövés után elterült a földön és azt kiáltotta: Istenem, istenem, elég.

A rendőrök egyöntetűen állították, hogy a civilek semmit se láttak, mert amikor a lövést hallották, akkor elszéledtek és csak akkor jöttek a tett színhelyére, amikor látták, hogy le voltak szerelve.

Az a rendőr, akinek revolveremet adtam át, kijelentette, hogy Petljura az ötödik lövés után esett el és a két megmaradt lövést a holttest mellett lőttem ki.

A bírók jóváhagyólag jegyezték meg, hogy az orvosi jelentések is öt lövésről számolnak be.

S újra el kell mondanom á-tól cetig, hogyan hajtottam végre a gyilkosságot.

Zsidótárgyú könyvek:

1. Kiss József: Legendák a nagyapám-ról — — — — — 40	26. Paneth M. Utazásom a szentföldön: — — — — — 7
2. Herzl Tivadar: Ős-Uj hon — 140	27. Dr. Blank: Mit akar a cionizmus 5
3. Beitaauer: Nagyváros zsidók nélkül — — — — — 136	28. Majrovits: Tóra és a cionizmus 10
4. Benoit: A táncosnő — — — — — 136	29. Giszkaia János: A titok — — 15
5. Hatvany Lajos: Urak és emberek I. II. — — — — — 442	30. " " Támár — — 50
6. Feuchtwanger: A herceg és zsidója (ezelőtt 280) most — — — — — 140	31. Sokolow: Uj zsidó — — — — 15
7. Sass Irén: Enekek éneke — 102	32. Kacér: Golem ember akar lenni 15
8. Földi Mihály: Halasi Hirsch fia 272	33. Ognon: És a meggörnyedt kiegyenesedik — — — — — 25
9. Marois: Disraeli — — — — — 264	34. Mendele M. Sfürim: Sánta Fiske 50
10. Lacratella: Silbermann — — 40	35. Fényes Samu: Jidli első változása 35
11. Ben Ami: Uj Palesztina — — 50	36. Zengő hárfá (verseskönyv) — 20
12. Heine: Bacharachí rabbi — — 50	37. Dániel könyvének magyar fordítása — — — — — 30
13. Herzl: Zsidó állam — — — — 30	38. Bíró Lajos: A zsidók utja — 50
14. Kabalisták és csodatevők — — 20	39. Grotta: Zsidó reneszánsz — — 20
15. Oszkár bácsi legszebb zsidó meséi 30	40. Dr. Krausz: A zsidó Palesztina 4 évezreden keresztül — — — — 12
16. Sass Irén: Kol Nidré — — — — 30	41. Lehmann: Egy széderest Madridban — — — — — 15
17. Mezey F.: Rajzok a magyar zsidó életből — — — — — 75	42. Katona M. Történetek példázatok a talmudból — — — — — 20
18. Philo: Mózes élete — — — — — 125	43. Székely Béla: Szedzserrn — — 20
19. Gábor I.: Manvello élete — — 75	44. Sombart Werner: A zsidók jövője 40
20. Dr. Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben — — — — — 12	45. Frigyes: A zsidók természetrajza 25
21. Gorelik: Cion és a golusz — — 15	46. Chanuka könyv — — — — — 30
22. Goldschmidt: Egy zsidósors ktve. 150	47. Purimkönyv — — — — — 30
23. Nordau: Dr. Kohn — — — — — 30	48. Graetz: A zsidó törzs megifjodása 10
24. Sch. Alejchem: Leégett nemesek 4 ktve. 30	49. A talmud könyvei I-II-III — 40
25. Nachum Goldmann: A zsidó nemzet követelése — — — — — 8	

Megrendelhetők az Uj Kelet könyvosztályában 100 lejen aluli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett. 200 lejen felüli rendelésnél bérmentes szállítás.

Vágja ki és küldje be:

T. Uj Kelet könyvosztálya, Cluj

Kérem a címre megküldeni a zsidótárgyú könyvek következő számát

.....
 .....
 .....

(a vételárát beküldtm, — utánvétellel)

Név: .....
 Cím: .....

hogy a töm- az új testvér értékü budd-

etnográfusból tvére. Ő az aki valaha is ot. endeletet adott relikviát nem oól. Minthogy már törvény- t ajándékot és ob ajándékozza gy Sven Hed- görvendeztetni. nziációja az or- in intézkedett, k a stockholmi kban az órák- áthatók, olyan elölt, mint a szokott lenni almából sem.

esterséges fel

era jobb és természetes Willard Hers- vegyésze, hét mesterséges at- en az atmoszfé- jobban érzik ges levegőben. át héniummal totta, hogy eb- isérleti egerek szesebbeknek óben. Egy 25 szalék argonból hogy a léleg- ános feltételei levégőn. Mi- százaléknyira megdöglöttek. k a felfedezés- ot és jövőt tu-

Garabonciás mul olesó árért illusztrált vicc- zatirikus íráso- kat, Fuchs Jó- pompás rova- sport-humort szerkesztésben szenzációja a mű nagyszerű mögött, film- kek és sláger-

000 német, és angol athatnak TE"

lőfizetői

nyvtári anya- havi 60 lejes supán 40 lejt a, amiért ol- ghíresebb író- erdélyi könyv- a klasszikus eit. A köny- bk. Nagy-Ro- ponta postán rveket 50 szá- tarifa mellett. ngyen.

könyvtár (tca) 5. szám.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. Junie 12.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A Zeppelin

A Zeppelin tegnap este egyegyednyolckor „futott” Kolozsvár fölött. Egyenletes kattogással, ami mérges karatyolásnak hallatszott, amíg az ember fel nem tekintett reá. Este volt, fent kékszürke sötétség és a román Nemzeti Színház fölött (az ember szinte várta, hogy kicsit leszálljon) félkör írt le lassu tempóban.

Olyan volt, mint egy foszforeszkáló cethal. A melle alatt, fent, egymásba folyó hosszú fénycsik, de amikor lejjebb ereszkedett, ez a csik megtört és látni lehetett tiz-tizenkét fénypontot. Amikor lejjebb jött, már nyilvánvaló volt, hogy ezek a légi cethal lakóinak otthonából ömlenek. Nagy ablakokból jött le a boldog üzenet: ime fent vagyunk és haladunk. Valami csodás extázis fogta el az embereket. Mindenkit bizonyára felsőbbrendűségének a tudata ragadott el. Ime már nemcsak légi autók van, hanem légi vasutunk is. Mert némelykor száguldó gyorsvontat képét ölti a technikának ez a csodája.

Gyermekek és öregek utcáról-utcára futnak utána, kalaplengetéssel, boldog sóvárgással. A Főter megtelik, mint valami királyvár ünnepségen, a boltokból kifutnak a kuncsaftok, az alkalmazottak, a főnökök. Ha a boltoltolvajok előre tudták volna, hogy jön a Zeppelin, bizonyára bőven arattak volna.

Holnap majd elvlik, vajjon arattak-e így is.

A Széchenyi téren zsidócskák állottak és megkövesült meghatódottsággal néztek a Zeppelint.

Egy szakállas testvér karon ragad: — Uram, mondja, milyen áldóimát mondanak erre?

Az az érzése, hogy nem igazságos „broche” nélkül ilyen látományt élvezni.

— Mondja utánam: „Áldassék az Ur, aki bölcsességéből juttatott a husból és vérből valónak”.

— Ugy van, ujjongot, csakugyan el tetszett találni. Ez az áldóima pontosan talál Eckener doktorra.

Látszott, jobban örül a „brochenak”, mint a Zeppelinnek.

Aztán tovább elandalgott a tűnő légi alkotmányon. (sz. i.)

— Marosvásárhelyi betörőt fogott a kolozsvári rendőrség. A kolozsvári rendőrség bünygyi osztályának egyik detektívje ma délelőtt az ócskapiacra őrizetbe vette Sós Károly marosvásárhelyi fiatalembert, aki nagymennyiségű fehérneműt kínált eladásra. A fiatalember a rendőrségen azt vallotta, hogy a fehérneműt egy vásárhelyi ismerőstől vásárolta és Kolozsvárra hozta azokat értékesíteni. Sós Károly kihallgatása közben elmentmodásba keveredett és ez csak felébrésztette a rendőrség gyanúját, hogy a fehérnemű betörésből származnak. A vásárhelyi rendőrségtől nyert telefonértesítés alapján megállapították, hogy Marosvásárhelyen az elmúlt napokban nagyobb betörés történt és valószínű, hogy a Sós Károlynál talált fehérnemű onnan származik. Sós Károlyt átkísérték Marosvásárhelyre, ahol átadták az ottani rendőrségnek.

Október 25-éig átszervezik a kormányt

Nagy bankettel fogja a kormány és a nemzeti-parasztpárt a távozó és ujonnan belépő minisztereket ünnepelni

Az „Universul” rendkívüli kiadásában a cáfolat ellenére is fentartja Mária királyné nyilatkozatát

București-Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mária királyné cáfoló nyilatkozatával, amelyről lapunk más helyén számolunk be, a kormány teljesen lezártak tartja a nyilatkozat háborúságot. Hétfőn hazaérkeznek Madgearu, kedre várják Iunian igazságügyminisztert, akiknek megérkezése után sor kerül a kormány átszervezésére.

Beavatott forrásból származó értesüléseink szerint e hó 20. és 25-ike között teljesen át lesz szervezve a kormány. Maniu miniszterelnök és a többi

miniszterek nem hajlandók nyilatkozni arról, hogy milyen természetű személyi változások lesznek és így a sajtó csupán felelőtlen kombinációkra van utalva.

Nyomban a kormány átszervezése után óriási bankettet fog rendezni a kormány, amelyen részt vesznek a képviselőház és a szenátus összes tagjai, a kormány tagjai, a távozó miniszterek és a kormányba belépő új tagok. Ezt a bankettet a távozó és az új miniszterek tiszteletére rendezik és egyben nyilvános demonstrációja lesz, a

kormányban, valamint a nemzeti-parasztpártban uralkodó tökéletes harmoniának.

Ma a délutáni órákban, miután a déli lapokban megjelent Mária királyné cáfolata, az Universul rendkívüli kiadást adott ki, amelyben fenttartja a közölt interjú hitelességét. A kormány és a hivatalos körök azonban ennek ellenére is véglegesen lezártak tartják az ügyet, amely fölött napirendre tértek és a kormány zavartalanul folytatja munkáját.

* Öngyilkosság és kilenc gyermeke meszesedése ellen néden esetben bevádak miatt nem rosi tanács felfüggesztésére.

— A német s kizárta tagjai so tes polgármester A Sklarek-botránn lapok hirt adnak helyettes polgárme hogy üzleti összek rek-fivérékkel. A amelynek nagy ré gármesterré válas kizárta Schneidert litotta Schneidert, ségéről. Schneide azzal, hogy levél ből való kilépését, tisztségéről nem v adak miatt nem rosi tanács felfüg

— Az olasz a halála itélte egy Milanóból jelentik róság ma kihirdet dimir szlovén fia társai bűnperében litikai gyilkosság lottak a bírák elő történt, hogy Go választók előttük löttek s közülök többeket súlyosa fegyveres támadól son kétségtelenül hadbírósg Gortat társát pedig har házra ítélte. A válsása után az ite való agyonlövés v

— Meghossza Margit porcellár állítását. K. H. kiállítását vasárna hosszabbították. A tás egyébként kit vár társadalmának az artisztikus por zül több elkelt és rendelést is kapot

— Das Jüdische a „Das Jüdische folyóirat harmadi Mendelsohn Móz sokat és képeket tartalmas folyóira könyvosztálya utj

* Tudja-e má pirin-tablettákat kutatások és tud adták ki és az en három éve haszn küzdelmekben. A jánál: influenzáná manál, csuszál, i ha a világhírű as nálják eredeti c rajta van a „Bay

— Tegnap ün Vinci születésén fordulóját. Firen királyi pár, Muss tagjának jelenlét Leonardo da Vin zadik évfordulóját Európából a legk érkeztek Firenzé

Gyomorégés morfekéyi röv morsavtúltong ellen a Oigekal sok hydrocarbona Kérje mindenütt. Is források romániai (Egerhát) jud. Sála

— Hajnal G Hangversenykörüt jövő héten, csütö Kolozsváron Haj cert-énekes egyetl róm. kath. gimnáz Etelka hegedűmű vel, Utó Mária z mellett. Az estély zeneszerzők művei m. Schubert, Sch oncavallo, Dima, Barmas, Hubay. A talános az érdeklő

Izgalmak a svéd gyufadiktátor miatt a londoni tőzsdén

London, október 17. A londoni tőzsdén nagy izgalmat keltett a svéd gyufatröszt újabb terjeszkedése.

Mint ismeretes, Kreuger, a svéd gyufatröszt 30 éves multimilliomos elnöke már porfektuálta Németországgal a német monopolium koncessziójára vonatkozó megállapodást. A londoni tőzsdén a német gyufamonopolium megvásárlásával egyide-

jűleg olyan hírek is elterjedtek, melyek szerint Kreuger, akiük kezében van a gyufagyártás is, most Szovjetországgal folytat hasonló természetű tárgyalásokat.

A tőzsdén az a vélemény alakult ki, hogy a svéd gyufatröszt európai egyeduralomra törekszik. A hírek hatása alatt a gyufapapírok zuhantak.

— Ötven méter magasból ugrott a tengerbe egy szanfranciskói diák. Londonból jelentik: Sanfranciskói jelentés szerint, Meadoros nevű amerikai diák a város egyik magas hidjának ivéről a tengerbe ugrott s ezzel megjavította azt a világrekordot, melyet egy newyorki fiatalember tartott, aki a newyorki Brooklyn-hid negyvenhat méter magas ivéről ugrott le. A diák baj nélkül uszta meg az ötven méter magasságból történt ugrást.

— Újra házkutatást tartottak a horvát parasztpárt helyiségeiben. Zégrárból jelentik: A felosztott horvát parasztpárt helyiségeiben a rendőrség tegnap házkutatást tartott s több iratot foglalt le.

— Új köztársaság alakult a Pamir-fensíkon. Londonból jelentik: A Pamir lejtőin elterülő Tadzsisztán független köztársasággá alakult. Területe 155 ezer 600 négyzetkilométer s lakóinak száma körülbelül egy millió. Tadzsisztán eddig a zözbég köztársasághoz tartozott.

— Tizennégy halálos autókatasztrófa egy nap alatt Franciaországban. Párisból jelentik: A Le Journal közli, hogy tegnap Franciaország területén tizennégy ember vesztette életét autószerencsétlenség következtében. A kórházba szállított sebesültek száma huszonegy volt,

— Franciaország elfogadta a tengeri leszerelési konferenciára való meghívást. Londonból jelentik: A francia nagykövetség tegnap átadta kormányja jegyzékét, melyben elfogadja a londoni konferenciára való meghívást. A jegyzék hangsúlyozza, hogy a francia kormány már eddig is nagy erőfeszítéseket tett a leszerelési előtervezet előkészítésére és ezért az angol kormány meghívását a tengerészeti leszerelési konferenciára örömmel fogadják el.

— Sikasztással gyanúsítanak egy kolozsvári hivatalnok-lányt. Titokzatos ügyben vezette be a nyomozást tegnap délután a kolozsvári rendőrség. A Cemerțul Român fűszer angró cég tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy üzletében nagyobb szabálytalanságoknak jött a nyomára. A könyvelésben és a pénztárkönyvben hiányokat észlelt és a gyanúja pénztárnoknője ellen, a 19 éves B. Ilonka ellen irányul. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és ma délelőtt a pénztáros-kisasszonyt a gyanúk alapján őrizetbe vette. A nyomozást a legnagyobb titokban vezetik, de annyit sikerült megtudni a kiszivárgott hírekből, hogy a hiányok a cég tudta nélkül eladott árukából származnak. A cég első megállapítása négyezer lejről

Előzetes jelentés!

Ön tudja legjobban, hogy mit jelent az, ha nagymosáskor nem kell többé a ruhát dörzsölni.

A világhírű Benzi szappan olyan vegyiösszetételű, hogy Ön csak este beáztatja a beszappanozott ruhát, reggel kifózi, három vízben kiöblíti és anélkül, hogy csak egyszer is dörzsölni kellene kész a mosás.

Ártalmas anyagokat nem tartalmaz

Mert a Benzi szappan kettős hatása a szappanban levő Benzi kioldja a szin szappan pedig kitisztítja a legmakacsabb szennyet is ruhából.

A Benzi a szövetek rostjainak a legelrejtettebb zugaiba is behatol és minden szennyet kiold.

Számos német birodalmi és több külföldi szabadalommal védve.

Benzi szappan rövid időn belül mindenütt kapható lesz

Asszonyom!

— Bonyodalom és per egy valódi Rafael-kép körül. Brüsszélből jelentik: Egy olasz származású hölgy, névszerint Steinechen asszony nemrégiben Brüsszélben egy valódi Rafael képet kínált eladásra Lamberti képerkereskedőnek. A kereskedő tizenkétezer frank előleget adott az olasz hölgynek a képre. Amikor a hölgy a tényleges vételárat követelte, a kereskedő kijelentette, hogy a tizenkétezer frankot vételárként adta és nem előlegként. Erre Steinechen asszony a kereskedőt beperelte. A pert ma kellett volna tárgyalnia a brüsszeli törvényszéknek, de a tárgyalást elnapolták. Közben kitudott, hogy a képerkereskedőnek Amerikából huszonhatmillió frankot ígérték az eredeti Rafael képerért.

nányt

belépő

tartja

a nemzeti pa-
tökéletes har-

an, miután a déli
ária királyné cá-
endkívüli kiadást
ntartja a közölt
kormány és a
an ennek ellenére
tartják az ügyet,
e tértek és a kor-
tatja munkáját.

ma délig huszon-
t. A tulajdonképe
lehet tiszta ké-
niány órától-óra

épülésre startolt
agy. Rómából je-
lélésna őrnagy ma
korok három pilóta-
tecellinói reptülő-
ekord döntő repü-
nál megjelentek a
számos magasrangu

ld“ szerint ered-
lési konferencia.
A „Daily Herald“
ája a londoni ten-
szólo meghívóra
az válaszokat s an-
kifejezést, hogy a
teres lesz Ez a
rt új gondolkodást
g köztudatába s
általános leszere-

rom hónapra itél-
A kolozsvári tör-
ekciója ma délelőtt
asal vádolt egye-
Lulu ügyében az
peseu Lulut sik-
i bűnösnek és ez-rt
i körtübüntetésre
vizsgálati fogság-
hónapot kitöltöt-
ellen az ügyész
t és védő enyhíté-

tanárt választot-
bzoktatásügyi mi-
entik: A nemzet-
szavazati a zo-
avazata ellenében
terre választották
és pénzügyminisz-
isztériumi minisz-
avazás befejezte és
mány részéről meg-
editantait fuzója-
a kancellár közbe-
t a kormányvital-
táztatet meg nem
pacernjének bukása
tatasztrófát hozott
te volna ezenkívül
ságot Ausztriával s
tézettel szemben.
s per egy valódi
rüsszelből jelentik:
i hölgy, névszerint
nemrégiben Brüss-
kafeal képet kínál
épkereskedőnek. A
er frank előleget
nek a képre. Amíg
ges vételárát köz-
jelentette, hogy a
vételárként adta és
e Steinechen asz-
bepelerle. A pert
yalnia a brüsszeli
a tárgyalást ena-
bdott, hogy a kép-
kából huszonhat-
t az eredeti Rafael

A német szociáldemokrata párt kizárta tagjai sorából Berlin helyettes polgármesterét. Berlinből jelentik: A Sklarek-botrányával kapcsolatban berlini lapok hírt adnak arról, hogy Schneider helyettes polgármestert is azzal vádolják, hogy üzleti összeköttetésben állott a Sklarek-fivérekkel. A szociáldemokrata párt, amelynek nagy része volt Schneider polgármesterré választásában, tegnapi ülésén kizárta Schneidert tagjai közül és felszólította Schneidert, hogy mondjon le tisztségéről. Schneider a kizárást megelőzte azzal, hogy levélben bejelentette a pártból való kilépését, azonban polgármesteri tisztségéről nem mondott le. A súlyos vádak miatt nem lehetetlen, hogy a városi tanács felfüggeszti állásától.

Öngyilkosságot követett el felesége és kilenc gyermeke szemeláttára hogy érlelmeszedése ellea nem használta a még minden esetben bevált Cigelkai jódtartalmu Lajos gyógyvizet. Ismertetőt bárkinék ingyen küld a Cigelkai jódos gyógyforrások romániai vezérképviselője Arinis (Egerhát) jud. Sălaj.

Az olasz államvédelmi bíróság halálra ítélte egy szlovén fiatalembert. Milanóból jelentik: Az államvédelmi bíróság ma kihirdette ítéletét Gortan Vladimír szlovén fiatalember és fiatalkoru társai büntetésében, akik mindannyian politikai gyilkosság vádjával terhelten állították a bírak előtt. Két évvel ezelőtt történt, hogy Gortan és négy társa olasz választók előttük elvonuló csoportjaira löttek s közülük egyet halálra sebeztek és többeket súlyosan megsebesítettek. A fegyveres támadók bűnössége a tárgyaláson kétségtelenül beigazolást nyert. A hadbíró Gortan Vladimirt halálra, négy társát pedig harminc-harminc évi fegyházra ítélte. A halálbüntetést jogerőssé válása után az ítélethez képest hátulról való agyonlövés útján fogják végrehajtani.

Meghosszabbították K. Hirsch Margit porcellán-gyűjteményének kiállítását. K. Hirsch Margit porcellán-kiállítását vasárnapig, a hó hó 20-ig meghosszabbították. A prefektúrán lévő kiállítás egyébként kintinően sikerült, Kolozsvár társadalmának színe-java nézte meg az artiztikus porcellánokat, amelyek közül több elkelt és a művészno számos rendelést is kapott.

Das Jüdische Magazin. Megjelent a „Das Jüdische Magazin“ című berlini folyóirat harmadik száma, amely főleg Mendelssohn Mózes életére vonatkozó irásokat és képeket ölel fel. Az ügyes és tartalmas folyóirat rendelhető az Uj Kelet könyvosztálya útján is.

Tudja-e már Ön, hogy a híres aszpirin-tablettákat 1895-ben tüzetes orvosi kutatások és tudományos vizsgálatok után adták ki és az emberek immár harminc-három éve használják „hülések“ elleni küzdelmekben. A hülés mindenféle fajtájánál: influenzánál, spanyol-náthánál, reumánál, csusznál, ischiásnál leghasznosabb, ha a világhírű aszpirin-tablettákat használják eredeti csomagolásban, amelyen rajta van a „Bayer“-kereszt.

Tegnap ünnepelték Leonardo da Vinci születésének négyszázadik évfordulóját. Firenzéből jelentik: Az olasz királyi pár, Mussolini s a kormány több tagjának jelenlétében tegnap ünnepelte Leonardo da Vinci születésének négyszázadik évfordulóját. Az ünnepségekre egész Európából a legkitünőbb képzőművészek érkeztek Firenzébe.

Gyomorégés: rögtön szüntet, gyomorfékét rövid időn belül gyógyít, gyomor-savtúltangás elmarad, ha a bajok ellen a Cigelkai Jódos Gyógyvíz. Kérje mindent, Ismeétet küld a cigelkai források romániai vezérképviselője Arinis (Egerhát) jud. Sălaj.

Hajnál Győző hangversenye. Hangversenykörútja megkezdése előtt a jövő héten, csütörtökön este tartja meg Kolozsváron Hajnál Győző bariton koncert-énekes egyetlen aria- és dalestélyét a Róm. kath. gimnázium termében Salamon Etelka hegedűművészno közreműködésével, Utó Mária zongoraművészno kísérete mellett. Az estély műsora a legkiválóbb zeneszerzők műveiből lett összeállítva, u. m. Schubert, Schumann, Moussorgski, Leoncavallo, Dima, Grieg, Heiser, Corelli, Barmas, Hubay. A hangverseny iránt általános az érdeklődés.

Közgazdaság

Tardieu francia belügyminiszter követeli, hogy Europa ne vásároljon gabonát Amerikától

Páris, október 17. A francia közéletben ismét erősen előtérbe jutottak a politikai kérdések, főleg az új választások. A pártok erősen készülődnek és a kormány tagjai vasárnapról-vasárnapra választóik előtt tartanak beszámolókat. E beszámolók közül különös figyelmet keltett Tardieu belügyminiszter beszéde Giromagnyben, Európa gabonaellátásáról.

A miniszter kijelentette, hogy a gabonakerdés nemcsak Franciaország fejlődésének átfogó nagy problémája, hanem nemzetközi jelentőségű is.

Európa népeinek meg kell találniok azt az utat, amely az európai deficitkérdés csökkentése felé vezet. Meg kell találni a platformot, amelyen Európa megfelelő vámpolitikával, saját maga látja el gabonával magát. Kétségtelen, hogy ez sok pénzbe fog kerülni, de ezt a pénzt könnyen vissza lehet szerezni. Gondoljuk meg, Európa évről-évre huszonnégy-milliárd frankot fizet a tengerentuli elárúsítóknak

gabonáért. De nemcsak gabonaproblémák vannak, sokkal nagyobb és életbevágóbb kérdések az ipar és produkció kérdései, a melyeket hasonlóképen csakis európai együttműködéssel lehet megoldani. Sok tradíciót és begyökeresedett véleményt kell majd feladnunk, ha majd ezt a munkát megkezdjük. De bizonyos, hogy érdemes munka lesz! Az európaiak életstandardja emelkedni fog, ha felismertük ezt a célt és ha törekedni fogunk arra, hogy függetlenítsük magunkat az amerikai gazdaságtól.

Tardieu beszéde óriási lelkesedést keltett és a sajtó élénken kommentálja. A progresszív lapok is elismerik, hogy Amerikát a bevándorlás kegyetlen megszorításáért meg kell büntetni és ezt a megtorlást legjobban lehet végrehajtani azzal, ha Európa főleg gabonaellátását függetleníti Amerikától. Ezt pedig feltétlenül el lehet érni megfelelő vámügyi rendszárbályokkal.

Rendeződött a Kolozsvári Gazdasági Egylet székház kérdése.

Régóta vajdó ügy került végre általános megnyugvást keltő elintézésre. A Kolozsvári Gazdasági Egylet, mely 1885-ben alakult és a kolozsvári kiscigádákat tömörítette magába még a békeévekben ingatlant vásárolt a Magyar-utca végén székház építése céljára. Annak idején az egyletnek nem volt annyi készpénze, hogy a megvásárolt ingatlant egy összegbe fizethesse ki és ezért hitelbe vette meg a telket, melyben Kolozsvár város tanácsát kérte meg kezeléstül. A városi tanács el is vállalta a jóállást avval, hogy addig, amíg a vételár teljes kiegyenlítésre nem kerül az ingatlan az ő nevére legyen bekebelezve.

Később a Kolozsvári Gazdasági Egylet az ügyrendezés kapcsán kérte a várostól a törlési engedély kiadását. A tanács 10 év óta huzta halasztotta az ügyet, érthetetlen okokból azonban döntést a legutóbbi időkhig sem hozott, bár az ügy ötször került a városi ügyész jogi véleményezésére elé, amely minden esetben kedvező volt.

A folyó hó 15-én tartott közgyűlésen ismét szönyegre került a régóta vajdó ügy. A közgyűlés végre elismerte a Gazdasági egylet igazát és elhatározta a törlési engedély kiadását. Ebben nagy érdeme van dr. Kertész Jenő ügyvéd, magyar városi tanácsosnak, aki minden alkalommal az ügy teljes ismeretében tárgyalgatosan világitotta meg az ügy állását és védelmébe vette a kiscigádákat és kiscigádákait magába tömörítő egyesület jogos kérését.

A közgyűlés a törlési engedély kiadását némi alapszabálymódosításhoz kötötte, amit az egyesület vonakodás nélkül hajlandó is keresztül vinni. A közgyűlési határozat általános melegegedést váltott ki Kolozsvár kiscigáda közönségének körében.

A szovjetgazdaságok gyöngye termése. Berlinből jelentik: Moszkvából érkezett hírek szerint most közölték a szovjet kollektív gazdaságainak ezidei eredményét. A kollektív gazdaságokká összevont parasztagazdaságok ezidén öt millió hektáron elért gabonatermést mutattak ki. Ujabbán 53 nagy szovjetgazdaságot terveztek két és fél millió hektárral. Itt a gabonatermés hektáronként 10.2 métermáza volt hektáronként, ami nagyon gyöngye termék tekintettel arra, hogy Európának egészen gyengén termő földjeinek is 14.5 métermáza átlagban a hozadéka.

Románia álláspontja az utóállamok háboru előtti adósságának konferenciáján. Párisból jelentik: A francia fővárosban az utóállamok képviselői még mindig tárgyalnak a háboru előtti járadékok rendezéséről. Főképp arról van szó,

hogy egyességet hozzanak létre a járadék papirok beváltása tekintetében. A legnagyobb nehézségeket Magyarország támasztja ebben a kérdésben. Egy javaslat szerint, amely a tárgyalások alapját képezte, e járadék papirok aranyértékének 5 százalékát kellene kiadni. Harom és fél százalékot a beváltásért és más fél százalékot a felhalmozott kamatok fejében. Románia készséggel hozzájárul a járadék papirok ilyen rendezéséhez, ugyszintén Lengyelország és Jugoszlávia is. Magyarország képviselője azonban, hivatkozva az ország súlyos terhére, ennél sokkal kedvezőbb megoldást követelt, amibe az utóállamok képviselői nem voltak hajlandók.

A vasut új valuta átszámítási kulcsa. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki a külföldi valuták átszámítására vonatkozólag és a következő kötelező árfolyamokat állapította meg az átszámítás kulcsal: aranyfrank és svájci frank 30.- lei, francia frank 7.- lei, márka 40.- lei, schilling 24.30, pengő 30.-, zloti 19.31, cseh korona 5.20, olasz lira 9.20 és dinár 3.10

Sör- és dohánygyedárúságot vezetnek be Németországban. Berlinből jelentik: A német kormány — mint az „Uj Kelet“ már megírta — azzal a tervvel foglalkozik, hogy bevezesse a sör- és dohány-monopóliumot. A kormány a termelőkkel folytatott hosszabb tárgyalásai után ugy határozott, hogy nem monopolizálja a termelést, amely továbbra is magánosok kezén maradhat. Ezzel szemben kötelezi a termelőket arra, hogy a sört, a dohányárut és a gyufát a monopól-igazgatóságnak szállítsák be. Az igazgatóság gondoskodik azután az árúknak kis- és nagykereskedők között való szétosztásáról. A birodalmi kormány ezzel a közvetítő munkával nemcsak racionalizálni kívánja a produkciót és a fogyasztást, hanem olyan hasznos is remél ettől, hogy az ilyen módon nyert haszon révén sikerülne fog leépíteni a nyomasztó közvetlen adókat.

Nemzetközi pénzüberek tanácskozása Londonban. Londonból jelentik: A közeli napokban Londonban újabb nagyfontosságú tanácskozásokat fognak folytatni Charles Mitchell, a newyorki National City bank elnöke, Kreuger, a svéd gyufatrösztn elnöke és dr. Schacht, a német nemzeti bank elnöke. Kreuger beavatottak szerint intervenálni fog Mitchell elnöknel, hogy a német gyufa-kölesön címleteit Amerikában el lehessen helyezni.

Hirdessen az Uj Keletben

Zsidó Színház — יד ושם

Stramer S.

amerikából visszaérkezett társulata játszik

Marosvásárhelyen
Október 14-től 20-ig
a zsidó Kulturházban

Temesváron
Október 22-kétől a városi színházban

Csupa jó könyv féláron

(Az egyik legkomolyabb magyar könyvkiadó, a Népszava könyvkiadó könyvei)

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

1	A. Leonid	A pince mélyén	136	helyett	68
2	Balzac	A lidérc kty.	35		17
3	Csehov	A fekete barát	110		55
4	Csehov	A koldus	110		55
5	Csehov	A vizsgálóbíró	136		68
6	Farkas	Kisértetek	86		43
7	Freossen	Az „Anna Hollmann“ elstülyedése	68		34
8	Gogoly	Tanyai esték	144		72
9	Haunsun	Őszi csillagok	68		34
10	Hugo	A tenger munkásai 2 kötet	170		85
11	Keleti	Csókoltatom az anyosomat	22		11
12	Multatuli	Max Aavelar	144		72
13	Rubin	Egy szegény diák feljegyzesei	7		3,50
14	Wells	A felszabadult világ	82		41
15	Wells	Ugh-Szumi	82		41
16	Zola	Az álom	78		39
17	Zola	A pénz	102		51
18	Zola	Róma	256		128
19	Zola	Páris	222		111
20	Zola	Jó polgári koszt	102		51
21	Zola	Claude vallomásai	96		48
22	Szalay	Az éltető halál	42		21

Olcsó ifjúsági könyvek:

23	Ego	Dacos Miska	48		24
24	„	A régi ház gyermekei	52		26
25	Mesekincs	a világ népeinek meséiből, kötve	76		38

100 lejen aluli rendelésnél osaklis előzetes fizetés mellott

Vágya ki és küldje be:

Az Uj Kelet könyvosztályának
CLUJ

Alulírott megrendelem a „Csupa jó könyvek“ következő számait:

A könyveket kérem utánvétellel küldeni
A könyvek árát egyidejűleg küldöm

aláírás

Publicație

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de Duminică 27 Octombrie a. c., ora a. m. se va ține la Herghelia Statului din Bonțida, Secția Duvana, lângă gara Jucul de Jos, licitație publică orală pentru vânzarea a 2 iepe adulte și 10 iepșoare de 1/2 ani, supranumerare.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilității publice.

Directorul hergheliei,
Dr. Petrepanul.

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken este félkilencor: Vakablak, újdonság! Az elmaradt 9 számú „A“ bérlet potlása. (Sorozatszám 55.)

Szombaton d. u. pont 2 1/2 ó: Ocskay brigádéros Első ifjúsági előadás. Nagyon olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart: Dr. Rajka László. Sorozatsz. 56. Szombaton este pont 7 órakor: „Az első holttest“ (Moissi és a wiener Volkstheater vendégjátéka. Főlemelt helyárakkal. Sorozatszám: 69.)

Szombaton este 9 óra 10 perc: Mit susog a fehér akác? Operette-újdonság először Kondor Ibolyával, Betegh Bébi, Solthy Györggyel, Ihász Aladár. Premiere bérlet 8 szám. Sorozatszám 62.

Vasárnap d. u. 2 1/2 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival. Solthy Györggyel fel-léptével. Marsi Gizivel Kaszab Annával és Ihász Aladár. Nagyon olcsó mozi helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 63.

Vasárnap d. u. 6 órakor: Szupé Csárdás Operette-újdonság. Kondoz Ibolyával, Betegh Bébi, Tompa Bélával, Ihász Aladár. Sorozatszám 64.

Vasárnap este 9 órakor: Mit susog a fehér akác? Operette-újdonság 2-odszor. Bérlet-szűnetben. Sorozatszám 65.

Hétfőn, október hó 21-én este félkilencor: Mit susog a fehér akác: 3-adszor. Napi bérlet lo szám „A“ Sorozatszám 66.

A MAGYAR SZÍNHÁZ

MOZI-MŰSORA:

Péntek d. u. 3 és félhat órakor: I. Senorita 8 felvonásos dráma, fűszereiben: Bebe Daniéls és James Hall. II. Huszvések sportvígjáték 7 felvonásban, fűszereiben: Clara Bow. III. Pótképek. Két és félórás kettős műsor. Helyárak 30, 20 és 10 lei.

Szombaton: Nincs mozi előadás.

Vasárnap: d. e. 11 órakor matiné nagyszabású műsorral. „Utolsó Lázadás“ 8 felvonás fűszereiben: Tim Mc. Coy. Helyárak 15 lo lei.

SELECT-MOZGÓ:

Pénteken: „Párisi diáknegyed“, (Quartier Latin) Maurice Dekobra közismert regénye nyomán, fűszereiben: Petrovics Ivan, Carmen Boni és Gina Manés.

Szombaton: „Párisi diáknegyed“ (Quartier Latin) Maurice Dekobra hasonlóregénye nyomán, fűszereiben: Petrovics Ivan, Carmen Boni és Gina Manés.

Vasárnap: „Párisi diáknegyed“ (Quartier Latin) Maurice Dekobra hasonlóregénye nyomán, fűszereiben: Petrovics Ivan, Carmen Boni, Gina Manés.

URANIA-MOZGÓ:

Szombaton: „Orlow“, hasonlóregény operett nyomán, fűszereiben: Petrovics Ivan, Vivian Gibson, Évi Éva, Geop Alexander. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap: „Orlow“, utoljára, fűszereiben: Vivian Gibson, Geop Alexander, Évi Éva és Petrovics Ivan. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek 5, 7, 9 órakor Premier! A HALÁL SZIRT (Tenger leánya). Izgalmas szerelmi dráma, mely a végtelen óceánon játszódik le. — Fűszereplők: Lilian Rikh, John Stuart. Előjáték: Szenzációk amerikai burleszk.

Szombat 5, 7, 9 órakor A HALÁL SZIRT (Tenger leánya) Izgalmas dráma, mely a végtelen óceánon játszódik le.

Vasárnap délelőtt 11 órakor VIGJÁTEK MATINÉ. Nagyszerű műsorral. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 3, 5, 7, 9 órakor HALÁL SZIRT (Tenger leánya).

A színházi iroda közleményei:

Holnap este 9 órakor: Mit susog a fehér akác premiere! A legszebb, leghatásosabb magyar operette-újdonság, a „Mit susog a fehér akác“nak holnap este lesz a bemutatás előadása. Hetekig tartó gondos előkészületek előz-

ték meg a holnap esti premiert. Valószínű, hogy ez az operette lesz az idei évad nagy slágere. A pénztár egyelőre öt egymástutáni előadásra árusítja a jegyeket, de bizonyos, hogy az öt este után is állandóan műsoron marad a „Mit susog a fehér akác“. A brilláns szereposztás, a fűszerepekben: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Miklóssy Margit, Solthy György, Ihász Aladár, Réthely Ödön, Rendező Ihász Aladár, kar-nagy Stefanidesz Károly.

Ma este fél kilencor: Vakablak. Mélyen megrendítő hatású magyar drámai újdonság a „Vakablak“, amelynek ma estére hirdettet előadását rendkívüli érdeklődéssel várja a közönség.

Vasárnap d. u. félháromkor: Noszty fiu — Solthy Györggyel. A legnépszerűbb magyar darab, a „Noszty fiu esete Toth Máriával“ kerül színpadra vasárnap délután félháromkor Noszty Feri szerepében Solthy Györggyel. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lei.

Vasárnap 6 órakor: Szupé csárdás. A „Nótás kapitány“ szerzőjének, Farkas Imrének legújabb, leghatásosabb operettje a „Szupé csárdás“ van előadásra tűzve vasárnap délután 6 órára. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György, Ihász Aladár, Lantos Béla a „Szupé csárdás“ fűszereplői.

Rádió műsor

Idő középeurópai

Péntek, október 18.

Budapest. 9.15 Hangverseny. Wagner: Lohengrin, Wagner: Lohengrin mondája, Chopin: Két preludes, Hubay: Szeretném itt hagyni, Kuruc táborig dal, Te vagy a legény, Kacsó: Rákóczi megtérése, Liszt: Polonaise. 9.30 Hírek. 12. Déli harangszó. 12.05 A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.25 Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30 Hírek, élelmiszerárak. Fultó 15.45 nrendszertű képátvitel. 16.20 Ispanovics Sándor előadása: A lappföldről, 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17. Mandits szalonzenekar hangversenye. 18. Németnyelvű előadás. 18.50 Francia nyelvoktatás. 19.20 A Tosca cselekményének elmondása. 19.30 Puccini „Tosca“ c. opera előadása. 22.30 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd ifj. Radics Béla és cigányzenekarnak hangversenye a Dunapalota nagyszálló-ból. 23.30 Bachmann jazzband.

Bécs: 20. Szigeti József hegedűhangversenye. Brahms, Beethoven, Casella műveiből.

Belgrád: 20. Opera közv. a Nemzeti Színházból.

Berlin: 20. D'Albert „Hegyek alján“ c. opera közv.

Pozsony: 19.30 Opera közv. a pozsonyi tót Nemzeti Színházból.

Breslau: 20. Strauss Richard: Salome c. zenedrámájának közv.

Bucuresti: 20. Enekkhangverseny Liszt két dalával.

Hamburg: 30. Vonósnégyes.

Hilversum: 30.41 Smetana: Eladott menyasszony c. operájának közv. Utána gramafon.

Kattowitz: 20.10 Varsói filharmonikus hangversenye.

Kassa: 19. Közv. Pozsonyból, 22. közv. Prágából.

Nápoly: 21.02 Verdi Álarcosbál c. operájának közv.

Oslo: 20.30 Hangverseny Mozart és Beethoven műveiből.

Ostrava: 19.20 Közv. Pozsonyból.

Róma: 21.02 Kálmán: Marica grófnő előadása.

Stockholm: 22.10 Orponahangverseny. Mathison-Hanson: Ábránd egy dán népdal fölött, Südermann: Himnusz, Norén: A királyok királya, Alfvén: Elégia vadász-kürtre és orgonára, Widén: Két legenda, Elkőf: Csillagok kigyulása, Saint-Saens: Harmadik rapszódia.

Stuttgart: 13. Legújabb cseh dalok.

Toulouse: 21.15 Massenet: Manon c. operájának közv.

Varsó: 19.25 Gramafonhangverseny.

Wilna: 23. Séta Európán át.

Zürich: 19.33. Gluck: Orfeus c. operá-

Ma utoljára látható Clara Bow. Óriási sikert aratott a Magyar Színház mozijának új kettős műsora. Bébé Daniéls a „Senorita“-ban és Clara Bow a „Huszvések“-ben magával ragadta a közönséget. Ez a gyönyörű, két és félórás nagy műsor már csak ma látható fél 4 órakor és fél 6-kor. Helyárak 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné. Pompás matiné-műsora lesz vasárnap a magyar színháznak, „Az utolsó lázadás“ Tim Mc. Coy-al. Előadás kezdete 11-kor, helyárak 15 és 10 lej.

„A lelkevel játszik“

Igy beszélnek

MOISSI

játékáról. Nem veszi igénybe a fény és díszlehetőségeket, hanem a lelkevel játszik. Ezért oly nagy a művésze, oly egyszerű és olyan mélyen megindító. Aki egyszer látta, örökké emlékezni fog rá.

Szombaton, október 19-én este 7 órakor Moissi egyetlen fellépése Magyar Színházban Tolstoi „Az élő holttest“ című színművében.

jának közv.

Varsó: 19.25 Gramafonhangverseny,

Wilna: 23. Séta Európán át,

Zürich: 19.33 Gluck: Orfeus c. operájának közv.

Szombat, október 19.

Budapest. 9.15: Gramafonhangverseny. 1., 2. Mascagni: Parasztbeesület — fantázia. (Marek Weber és zenekara.) 3. Corrona: Dan populár — spanyol dal. (Fléta). 4. Padilla El Relicario. 5. Cadman: At dawning — angol dal. 6. Denza: Si vous l'avieo bompris. 7., 8. Glazounov: Wals Concert. 9. Ered: Im vertrau'n ich betrug meine Frau. 10. Mütter: Nie wieder Krieg (H. Leopoldi). 11. Bowers: Aloma. 12. Mi hula love. (Hilo Hawai zenekara.) 13. Kern: Ol man river. 14., 15. Leonevallo: Kórus a Bajjazzokból. 16. Verdi: Kórus a „Nabuccoból“. (Milánói Scala kórusa). 17. Szilágyi—Rapeé: Angela Mia — slow-fox (Sárossy Mihály). 18. Garay: Tarca lep-kém (Schorr). 9.30: Hírek. 10: Déli harangszó az Egyetemi templomból és időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Lehár: Horthy-induló. 2. Strauss: Tavaszhangok — keringő. 3. Mozart: Varázsfuvola — megnyitó. 4. Wagner: Ábránd a „Rienzi“ c. operából. 5. Brahms: Magyar tánc. 12.25: Hírek. 1. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 4. Pataki Mária dr. előadása: Jegyzetek a német nőről. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. 5.10: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 1. „A boldog asszony táncosa“. Költemény. Irta és felolvassa: Radó Antal. 2. Novella. Irta és felolvassa: Jakab Ödön. 3. Költemények. Irta és felolvassa: Sik Sándor. Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Vezényel: Bundschéh István karnagy. 1. Nickl: Magyar induló. 2. Zechmeister: Francia polka. 3. Katzinger: Almodozás. 4. Lanner: Schönbrunni keringő. 4. Stanislaw: Ifjúkori dalok — egyveleg. 6. Hanstein: Az első virág. 7. Kösseldorfer: Hölgyválasz — keringő. 8. Jurik: Deutschemeister — induló. 6.50: A „Rádió Élet“ félórása. 7.15: Bodor Aladár vidám novellái. 1. Krumpinudli tojás nélkül. 2. Szakítás. 3. Szerelmes levelek. Előadja a szerző. 7.40: Lóverseny- és ügetőversenyeredmények. 7.45: Operettelőadás a Studióból. „A Cornevillei haragok“. Utána kb. 10.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs: 20. Szigeti József hegedűhangversenye. Brahms, Beethoven, Casella műveiből.

Belgrád: 20. Opera közv. a Nemzeti Színházból.

Berlin: 20. D'Albert „Hegyek alján“ c. opera közv.

Pozsony: 19.30 Opera közv. a pozsonyi tót Nemzeti Színházból.

Breslau: 20. Strauss Richard: Salome c. zenedrámájának közv.

Bucuresti: 20. Enekkhangverseny Liszt két dalával.

Hamburg: 30. Vonósnégyes.

Hilversum: 30.41 Smetana: Eladott menyasszony c. operájának közv. Utána gramafon.

Kattowitz: 20.10 Varsói filharmonikus hangversenye.

Kassa: 19. Közv. Pozsonyból, 22. közv. Prágából.

Nápoly: 21.02 Verdi Álarcosbál c. operájának közv.

Oslo: 20.30 Hangverseny Mozart és Beethoven műveiből.

Ostrava: 19.20 Közv. Pozsonyból.

Róma: 21.02 Kálmán: Marica grófnő előadása.

Stockholm: 22.10 Orponahangverseny. Mathison-Hanson: Ábránd egy dán népdal fölött, Südermann: Himnusz, Norén: A királyok királya, Alfvén: Elégia vadász-kürtre és orgonára, Widén: Két legenda, Elkőf: Csillagok kigyulása, Saint-Saens: Harmadik rapszódia.

Stuttgart: 13. Legújabb cseh dalok.

Toulouse: 21.15 Massenet: Manon c. operájának közv.

Varsó: 19.25 Gramafonhangverseny.

Wilna: 23. Séta Európán át.

Zürich: 19.33. Gluck: Orfeus c. operá-

23. közvetítés Prágából
Breslau: 19.20! Házi zenekar, 20.35: Mikrofóonnal a nagyvárosi éjszakán keresztül, zeneriport, 22.35: Táncczene

Bucuresti: 20: Színházi előadás közvetítése, 21.50: Hírek

Frankfurt a. m.: 21, Kabaré, 22, Táncczene

Hamburg: 19, Egy óra a bankigazgatónál, hangjáték, 20: Régi berlini bohózatok estje, 23: Hangverseny, 24: Kávéházi zene.

Stuttgart. 21: Kabaré, 22.45: Táncczene.

Varsó. 20.30: Könnyű zene, 28: Táncczene.

Bécs. 20: Tarka képe az egykori vidám Bécből. 1. Délutáni előadás a Józsefvárosi Színház kakszülőjén. 2. Sétahangverseny a Népkerben. 3. A Theater an der Wienben. 4. A Ronacherben, 5. A dornbachi „Güldene Waldschneppféné“, 6. A lercbenfeldi népekesek között. 7. A Venedig in Wienben. Utána képrádió.

Zürich. 20: Közvetítés Münchenből, 20.30: Regensburgi szőlőkert, 21: Vigest, 22.10: Gramofontáncczene.

Köln. 20.05: Vidám zene, 22.30: Táncczene kezdőknek.

Krakko. 20: Kürtszó.

Lipscse. 20.15: Paer Ferdinand 1 felvonásos víz operája: A karmester ur. 21.10: Gramofonkabaré.

Milano. 20.30: Hangverseny, 23.15 Könnyű zene.

Oslo. 20: Házizenekar. Auber: A fekete domino, Donizetti: Részletek az „Ezred leánya“-ból, Hubay: Cremonai hegedűs, Moszkovszkij: Szerenád, Grossmann: Csárdás, Sinding: Keringő, Jones: Részletek a Gésákból.

Ostrava. 19—22.20: Közv. Prágából, 22: Közv. Brünnből.

Poznan. 19.50: Operett közv. 23.15: Gramofonkabaré.

Prága. 19.30: Operett közv. Friml: A csavargók királya, 22.20 Kávéházi zene.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Stockholm. 19.55: Beethoven szonáták.

Szerkesztő: Strada Baron L. Telefont

Éjjeli teletón

ELŐFIZET

Egész évre — Félévre — Negyedévre — Egy hónapra

X. évfolyan

Oktober 5690

Sátrak

A bűnbánat és séges napjai után zöld sátorlombos, dekes rugalmassá ünnepekben meg-gulatváltozás. Ropur telve van mrettegéssel, a jömes víziók rajzoban, ki hal meg, lal és ki esik el a is nehéz bűnöntdeső imák önkiként nehezednek gondokkal terheltkül követi Szukidám szüreti ünne-donképen a betavezi a sátoros annak, hogy ilyenában lakó zsidóbetakarított gabaszérűk, a tömlősen sajtolt, méz-szág fölött egy megelégedettség.

A birák könyv vashatjuk annak régi zsidó nép. A szentély udva ki, amelyek nap-tötték el a város-gyek csucsas is e-gott. Jeruzsálem szágából odasereg felvonulásokat r-ték a szüreti n-írja Szukkoth t-ezt az örömet ne-meg igazi öröm.

Azóta a mi éle-nepünk is elfon-malevél, amelye-tája felé lengettotta népi életün-dám rózsáit és m-jövőt igérő és elagott és elv-teremtő élethez-tát. A gátló fény-falakat emeltünk gas kínai falakalünk a napot, é-termeszetes fejle-éjszakájában lel-szenciává és légi-mert csak így tu-a talajtalanság-béven át volt ké-ellenére, hogy e-eredeti értelmül-bennünk az er-hangulati elem, timizmus egymá-elcsüggedés utá-fakadása.